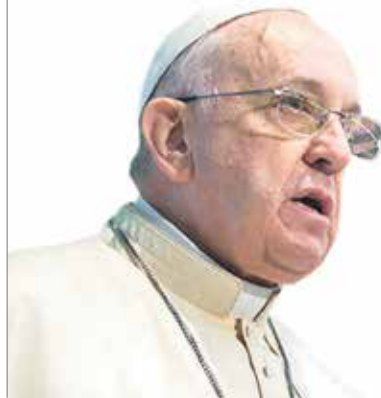

Vatikaanista ohjeita
seurakuntaelämän
uudistamiseen s. 7

Pax vobis – raamattu-
meditaatio s. 8

Uskonto ja uskon
opettaminen s. 16

Beirutin räjähdys järkytti paavia s. 6

FIDES

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 6 • 7.8.2020

Loreton litaniaan täydennyksiä s. 10

Pääkirjoitus

Haavoittuvuus

Korona on sysännyt monta itsestäänselvyyttä romukoppaan. Nyky-yhteiskunta on huomannut olevansa haavoittuvainen, vaikka yhä vieläkin osa meistä kuvittelee olevansa tuon haavoittuvuuden ylä- ja ulkopuolella. Sittenkin, kun oman haavoittuvuutensa tajuaa ja jopa hyväksyy, tuon uuden ymmärryksen kanssa eläminen voi olla vaikeaa.

Me kaipaamme turvallisuutta, mutta se on poissa; me haluamme terveysttä, mutta se on uhattuna; me haluamme matkustaa, mutta ei ole minne mennä; me haluamme kokoontua yhteen, mutta sitä on vältettävä. Huomaamme, ettemme olekaan onnipotentteja, kaikkeen pystyviä. Ulkopuolinen todellisuus rajoittaa meitä ja meidän mahdollisuuksiamme.

Oman haavoittuvuuden tunnistaminen ja tunnustaminen on hyvä asia. Se auttaa meitä ymmärtämään vähän paremmin omaa paikkaamme maailmankaikkeudessa, osana kirkkoa, yhteiskuntaa ja perhettä. Parhaimmillaan se auttaa meitä korjaamaan virheitämme ja kääntämään elämämme suuntaa. Se antaa meille nöyryyttä näkemään, ettei kaikki ole omissa käsissämme.

Kristittyinä uskomme siihen, että me kannamme omissa ihmisyydes-sämme kuvaa Jumalasta, jonka kaltaisiksi meidät on tehty, ja että meidän olemassaolomme on varma merkki Jumalan rakkaudesta – osallisuutta rakastavan Jumalan omasta olemassaolosta. Elämäämme ja olemassaolomme ei todellisuudessa pysty irrottamaan Jumalan yhteydestä, vaikka me kuinka yrittäisimme. Siksi uskallan sanoa näin: Haavoittuvuutemme on mahdollisuus lähestyä Kristusta ja jakaa oma elämämme hänen kanssaan. Hän on todellinen turvapaikkamme.

M. Tervaportti

Ajankohtaista

Koulut ja uskonnon katolinen oppimäärä

On jälleen aika valmistautua kouluvuoden alkuun. Jotkut valmistautuvat koulutielle ensimmäistä kertaa ja jännitys on käsin kosketeltavaa. Vanhempien kanssa on kenties harjoiteltu kulkemista kouluun sekä hankittu tarpeellisia välineitä kuten reppu, kyniä ja kumeja. Monille koulun alku on jo rutiinia. Tavataan taas ystäviä ja vertaillaan kesän kokemuksia.

Suomessa uskonto on koulun oppiaine, joka on pakollinen kaikille, jotka kuuluvat johonkin uskontokuntaan. Se on merkittävä etuoikeus! Meillä on siis lainmukainen oikeus opiskella koulussa omaa katolista uskontoa ja opetuksenjärjestäjä on velvollinen ottamaan sen huomioon lukujärjestystä laatiessaan. Tehtävä ei ole helppo. Koulu joutuu usein järjestämään melko monimutkaisen lukujärjestyksen huomioidessaan eri uskontojen oppimäärät. Vastaavasti meidän vanhempien tulee joustaa opetuksen järjestelyjen kanssa, jotta lapsemme saavat lainmukaisen opetuksen kohtuullisesti järjestettynä. Onneksi Suomessa kulkeminen on hyvin turvallista ja lapset liikkuvat yleensä hyvin itsenäisesti kotikaupungissaan.

Emme tiedä, kuinka koronavirus vaikuttaa syksyn opetukseen, mutta koulut, opettajat ja hiippakunnan Opetusosasto ovat valmistautuneet opetukseen ja sen tukitoimiin niin lähiopetuksena kuin etäopetuksena.

Kaikissa kodin ja koulun uskonnonopetukseen liittyvissä kysymyksissä hiippakunnan Opetusosasto auttaa ympäri vuoden opetuksen järjestelyjen kanssa. Ota siis rohkeasti yhteyttä aina tarvittaessa (opetus@katolinen.fi tai 050-5440871),

Osmo Vartiainen
Opetusjohtaja

FIDES

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad

Vuosi 2020
83. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

No	dl	ilm.	vko
1	13.1.	24.1.	4
2 P	17.2.	28.2.	9
3	23.3.	3.4.	14
4	27.4.	8.5.	19
5 P	1.6.	12.6.	24
6	27.7.	7.8.	32
7 P	24.8.	4.9.	36
8	28.9.	9.10.	41
9	2.11.	13.11.	46
10 P	7.12.	18.12.	51

Painettu paperilehti (P) 4 kertaa vuonna 2020, muut digiversiona verkossa osoitteessa fides.katolinen.fi

Toimitus

Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Puhelin 09-6129470

E-mail fides@katolinen.fi

Internet fides.katolinen.fi

Ilmestyy 10 kertaa vuonna 2020, joista 4 lehteä paperisena. Postituksen hinta 20 €, ulkomaille 25€. | Ut kommer med 10 nummer årligen, 4 tryckta, 6 online. Prenumeration 20 €, till utlandet 25 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen tehneiltä sähköpostilla tai paperisella laskulla.

Osoitteenmuutokset
info@katolinen.fi tai
katolinen.fi/osoitteet

Vapaaehtoinen lehtimaksu:

Voit halutessasi maksaa irtonumerosta 5 € tai muun sopivaksi katsomasi summan tilille: Katolinen kirkko Suomessa, FI34 1555 3000 1166 17.NDEAFIHH, viite: 70072, tai Nordea Siirto -ohjelmalla käyttämällä oheista QR-koodia.

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia ja ajankohtaista
- 4 Uutisia ja ajankohtaista
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 6 Beirutin räjähdys järkytti paavia
- 6 Kasteen kaavan sanoja ei saa muuttaa
- 8 Pax vobis – raamattumeditaatio
- 10 Loreton litaniaan täydennyksiä
- 11 Katolinen vartti Radio Deillä
- 12 Georg Ratzinger in memoriam
- 14 Världens nordligaste klostergemenskap
- 16 Uskonto ja uskon opettaminen
- 20 Caritas-kuulumisia
- 21 Ilmoituksia
- 22 Seurakunnat ja ohjelmat

Kannen kuva: Domenico Ghirlandaio: *Madonna della Misericordia*, 1472. Vespuccin kappeli, Firenze.

Ajankohtaista

Koronarajoitukset voimassa ainakin elokuun loppuun

Helsingin hiippakunnan asiantuntijakollegion kanssa päätynyt pitämään voimassa nykyiset koronaohjeet vielä koko elokuun ajan. Ohjeisiin voi tutustua hiippakunnan kotisivuilla osoitteessa <https://katolinen.fi/covid-19/>.

Aluehallintoviraston määräykset ja suositukset, joissa painotetaan hygieniaa ja turvavälien pitämistä (vrt. OPM:n ja THL:n ohje), ovat voimassa elokuun loppuun; syyskuuta varten saataneen lähiviikkoina uudet ohjeet, jotka voivat johtaa koronaohjeiden uudistamiseen myös katolisessa kirkossa.

Hiippakunnassa toivotaan poikkeusolojen loppumista. Hiippakunnan asiantuntijajon isä Marco Pasinaton mukaan ”toivomme kovasti, että syyskuun alusta lähtien voisimme palata täysin normaaliin tilaan messunvieton suhteen, eli että ei olisi rajoituksia osallistujien määrässä, ehtoollisen jakamisessa, turvaväleissä tai

muutenkaan. Toivotaan, että kaikki olisi pian ohitse.”

Tänä vuonna koronarajoitukset estävät kuitenkin yhteisen hiippakuntajuhlan järjestämisen.

Hiippakunnan kuurian toimistojen etätyösuositus päättyy heinäkuun lopussa.

KATT

Korona: Yksinkertaistetut ohjeet kirkolliseen toimintaan

Ainakin sunnuntaimessuihin on pääsääntöisesti edelleen ilmoitauduttava internetin välityksellä tai puhelimitse seurakunnan ohjeiden mukaan.

Tule paikalle vain jos olet oireeton, pidä turvaväli, huolehdi hygieniasta. Maskin käyttö on suositeltavaa. Messussa käyminen ei toistaiseksi ole velvoittavaa, mutta sunnuntain pyhittäminen on: pyhitä aikaa rukoukselle, seuraa messua etänä, lue Raamattua.

Joitakin tilaisuuksia voidaan järjestää noudattaen viranomaisten määräyksiä ja suosituksia. Sakramenteista ja esimerkiksi hautajaisista on sovittava oman seurakunnan pappien kanssa.

- Tarkempia ohjeita: katolinen.fi/covid-19
- Kodin rukouksia: katolinen.fi/kodin-rukouksia

Svenska s. 4 / English p. 4

KATT

Ajankohtaista

Corona: Förenklade instruktioner

Som en allmän regel måste man fortfarande registreras för åtminstone söndagsmassorna via Internet eller per telefon i enlighet med församlingens anvisningar.

Kom bara om du är asymptomatisk, håll dig på ett säkert avstånd, ta hand om hygien. Användning av en mask rekommenderas. Att delta i massan är tillsviðare inte obligatoriskt, men att hålla söndagen helig är: ägna tid till bön, följ massan i Internet, läs Bibeln.

Vissa evenemang kan organiseras i enlighet med myndigheternas föreskrifter och rekommendationer. Sakramenter och t.ex. begravningar måste överenskommas med prästerna i församlingen.

Corona: Simplified instructions

As a general rule, one needs to register for Mass at least on Sunday via the Internet or by telephone in accordance with the instructions of the parish.

Come to church only if you are asymptomatic, keep a safe distance, and take care of the hygiene. The use of face masks is recommended. For now, there is no obligation to attend Mass, but everyone is asked to keep Sunday holy: dedicate time to prayer, follow Mass in the internet, read the Bible.

Some events may be organized in accordance with the regulations and recommendations of the authorities. Organising sacraments and funerals, for example, should be discussed with the priests in the parish.

KATT

Köyliön messu pienellä joukolla

Kun keväällä kävi selväksi, että koronan vuoksi yhteistä bussimatkaa Köyliöön ja messua siellä ei järjestettäisi, päätin että traditiota ei silti katkaista. Messua Köyliössä on vietetty vuodesta 1955 lähtien.

Emerituspiispa oli heti kiinnostunut tulemaan ja viettämään kesä-Heikin messun saarella. Hän joutui sitten kuitenkin peruuttamaan.

Onneksi hiippakunnan asiantuntija isä Marco Pasinato oli valmis lähtemään omalla autollaan. Muutamia muitakin autollisia oli ensin asiasta kiinnostunut. Lopulta meitä lähti viisi katolilaista tiistaiamuna 16.6. kohti Köyliötä. Olimme sopineet paikallisen Ristolän kylätoumikon kanssa heille sopivan päivän,

koska tarvitsimme tietysti kuljetuksen saareen heidän lautallaan.

Talvimyrsky oli kaatanut suuren kuusen Kirkkokarin rannasta, se näkyy ehkä valokuvassa. Vietimme pienellä joukolla pyhän Henrikin juhlamessun kesäisessä saarella rukoillen koko hiippakunnan ja tulevan piispan puolesta.

Köyliöläiset tarjosivat kahvit ja oikein herkullista raparperiä rakkaa palattuaamme saarelta. Paluumatkalla saimme sadekuuron niskaamme, mutta itse messun vietimme kauniissa kesäsäässä.

*Kaarina Koho OP
Kuva Heikki Kymäläinen*

Trondheimin piispanvihkimys lokakuussa

Viime vuonna ilmoitettu, mutta sairausloman takia siirretty Trondheimin piispaprelaatiksi nimitetyn apotti Erik Vardenin OCSO piispanvihkimys toteutuu vihdoin. Isä Varden vihittään piispaksi Trondheimin keskiaikaisessa Nidorosin tuomiokirkossa lauantaina 3. lokakuuta 2020. Prelatuuri on ollut ilman omaa piispa-a vuodesta 2009 alkaen.

KATT

Sunnuntait ja juhlapyhät

9.8. kirkkovuoden 19. sunnuntai (III)

1L 1. Kun. 19:9a, 11-13a
Ps. 85:9ab+10, 11-12, 13-14. – 8
2L Room. 9:1-5
Ev. Matt. 14:22-33

15.8. Autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen, juhlapyhä

1L Ilm. 11:19a, 12:1-6a, 10ab
Ps. 45:10, 11, 12, 16. – 10b
2L 1. Kor. 15:20-27a
Ev. Luuk. 1:39-56

16.8. kirkkovuoden 20. sunnuntai (IV)

1L Jes. 56:1, 6-7
Ps. 67:2-3, 5, 6+8. – 4
2L Room. 11:13-15, 29-32
Ev. Matt. 15:21-28

23.8. kirkkovuoden 21. sunnuntai (I)

1L Jes. 22:19-23
Ps. 138:1-2a, 2bc-3, 6+8bc. – 8bc
2L Room. 11:33-36
Ev. Matt. 16:13-20

30.8. kirkkovuoden 22. sunnuntai (II)

Ps. 63:2, 3-4, 5-6, 8-9. – 2b
2L Room. 12:1-2
Ev. Matt. 16:21-27

6.9. kirkkovuoden 23. sunnuntai (III)

1L Hes. 33:7-9
Ps. 95:1-2, 6-7abc, 7d-9. – 7d-8a
2L Room. 13:8-10
Ev. Matt. 18:15-20

13.9. kirkkovuoden 24. sunnuntai (IV)

1L Sir. 27:30 - 28:7
Ps. 103:1-2, 3-4, 9-10, 11-12. – 8
2L Room. 14:7-9
Ev. Matt. 18:21-35

14.9. maanantai, Pyhän ristin ylentäminen, juhla

1L 4. Moos. 21:4b-9 tai 1L Fil. 2:6-11
Ps. 78:1-2, 34-35, 36-37, 38. – vrt. 7c
Ev. Joh. 3:13-17

*Kaikkivaltias Jumala,
laupseudessasi Neitsyt Mariaa kohtaan
sinä annoit hänelle sen armon,
että hänestä tuli ainoan Poikasi äiti,
ja kruunasit hänet taivaaseen ottamisen
kunnialla. Hänen esirukouksensa tähden
täytä armollasi meidät, jotka olet tehnyt
osallisiksi pelastussuunnitelmastasi.*

Autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen, päivän rukous

Rukouksen apostolaatti

Elokuun 2020 rukouksen apostolaatin palsta

Merimies elää vaarallista elämää. Monta kerta ne, jotka työskentelevät ja elävät merellä, kuulevat niin kuin apostolit "Nyt lähdemme vastarannalle" (Mark.4:38) ja sitten me tiedämme, että myrsky kuuluu merimiehen elämään. Voimmeko kuvitella kokenutta merimiestä, joka ole koskaan ollut myrskyssä? He tietävät, että myrsky voi olla hyödyllinen ja sillä on tärkeä osa elämässä. Ilman myrskyä emme kasva.

Kun tässä kuussa rukoilemme kaikkien niiden puolesta, jotka työskentelevät ja elävät merellä – esimerkiksi merimiesten, kalastajien ja heidän perheidensä puolesta, voimme myös ajatella omia kokemuksiamme: Kun kaikki menee hyvin, luottamus Jumalaan ei vaadi paljon uskoa. Kun tilanne käy toivottomaksi, kun emme enää näe mitään ulospääsyä tilanteesta, silloin meidän uskomme ja toivomme saavat mahdollisuuden kasvaa. Jumala johtaa meidät toivottomuuteen, ei vain testataksaan toivoamme, vaan myös sen takia, että siitä tulee vurenvarma toivo, joka pystyy voittamaan toivottomuuden.

Jeesuksen tarkoittama usko on jotakin muuta kuin Jumalan olemassaolon totena pitämistä. Usko on sitä, että rohkenee jättäytyä hänelle, luottaa häneen, asetta itsensä ja elämänsä hänen käsiinsä ja tietää, että siinä elämä on turvassa.

Ole tervehditty, meren tähti,
suloinen Jumalanäiti,
ainainen neitsyt ja
varma portti taivaaseen.

Anna meille puhdas elämä
ja ohjaa meidät oikealle tielle,
että saisimme nähdä Jeesuksen
ja osaksemme iankaikkisen ilon.
Aamen.

isä Stanisław Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Elokuu – Lähetystyö

- Rukoilemme kaikkien niiden puolesta, jotka työskentelevät ja elävät merellä – esimerkiksi merimiesten, kalastajien ja heidän perheidensä puolesta.

August – Evangelisation

- Vi ber för alla som arbetar och lever av havet – sjöman, fiskare och deras familjer.

Syyskuu – Yleinen

- Rukoilemme, ettei maapallon resursseja tuhlataisi vaan että niitä jaettaisiin oikeudenmukaisella ja kunnioittavalla tavalla.

September – Universell

- Vi ber att jordens resurser inte plundras, utan fördelas på ett rättvist och respektfullt sätt.

Beirutin räjähdys järkytti paavia

Keskiviikon 5.8. yleisaudienssin lopuksi paavi Franciscus pyysi rukoilemaan Beirutin räjähdysten ja koko Libanonin puolesta seuraavin sanoin:

Eilen Beirutin satama-alueella voimakkaat räjähdykset ovat jottaneet kymmeniin kuolonuhreihin ja tuhansiin loukkaantuneisiin sekä hyvin vakaviin vaurioihin. Rukoilkaamme uhrien ja heidän perheensä puolesta; rukoilkaamme Libanonin puolesta, jotta se voisi käsitellä tätä traagista ja tuskallista tapahtumaa yhdessä kaikkien sosiaalisten, poliittisten ja uskonnollisten voimien kanssa ja pystyisi kansainvälisen yhteisön avustuksella voittamaan edessä olevan vaikean kriisin.

KATT / VIS

Kasteen kaavan sanoja ei saa muuttaa

Uskonopin kongregaatio on uudestaan vahvistanut, että kasteet, joissa on käytetty muunneltua sanamuotoa, ovat epäpäteviä ja siksi sellaisen "kasteen" saaneen henkilön on saatava oikea kaste *in forma absoluta* (ilman ehdollisuutta). Kongregaatio vastasi näin kahteen sille esitettyyn kysymykseen, joiden esittämissä tapauksissa kasteessa oli käytetty muunneltua sanamuotoa "*Me ... kastamme sinut ...*".

Jo Vatikaanin II kirkolliskokous vahvisti Trenton kirkolliskokouksen opetuksen, ettei kenelläkään, ei edes papilla, ole valtaa poistaa tai muuttaa liturgiasta mitään omavaltaisesti. Kongregaation vastauksessa todetaan myös, että sakramentin muodon oma-aloitteinen muuttaminen ei ole pelkkä liturginen väärinkäyttö, niin kuin jonkin positiivisen normin loukkaus, vaan haava (*vulnus*) kirkollisessa yhteydessä ja Kristuksen toiminnan tunnustettavuudessa. Pahimmassa tapauksessa se tekee itse sakramentin epäpäteväksi, koska palvelusviran täyttämisen luonne edellyttää sen uskollista välittämistä, mikä on saatu.

Uskonopin kongregaatio on jo aiemmin (vuonna 2008) vastannut samalla tavalla vastaaviin kysymyksiin: Väärin lausuttu kasteakaava tekee kasteen sakramentista pätemättömän ja sillä tavalla "kastetut" ihmiset on kastettava ehdottomasti oikeaa kaavaa käyttäen. Tämä on tärkeää, sillä vain pätevä kaste tekee ihmisestä kristityn.

Katekismuksessa todetaan: "1240. Latinalaisessa kirkossa tähän kolminkertaiseen vedellä valeluun liittyvät kasteen toimittajan sanat: 'N., minä kastan sinut Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.' Idän kirkkojen riituksissa katekumeeni kääntyy itään päin ja pappi lausuu: 'Jumalan palvelija N. kastetaan Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.' Ja joka kerta lausueessaan Pyhän Kolminaisuuden persoonan nimen kasteen toimittaja upottaa kastettavan veteen ja nostaa hänet jälleen ylös."

KATT

Artikkeleita

Vatikaanista ohjeita seurakunta-elämän uudistamiseen

Papiston kongregatio on laatinut ohjeistuksen seurakuntien elämän ja toimintojen järjestämiseksi uudelleen muuttuvissa tilanteissa, varsinkin silloin, kun pappeja ei riitä joka paikkaan. Ohjeistuksen tärkein sanoma lienee se, ettei kirkkoherraa voi korvata seurakunnan johtajana. Samoin korostettiin evankelioimisen erityistä merkitystä.

Monissa maissa on viime vuosikymmeninä jouduttu etsimään ratkaisuja ongelmiin, joiden taustalla on pappien määrän väheneminen. Ratkaisuja on ollut monenlaisia, eivätkä kaikki ole olleet yhtä onnistuneita. Papiston kongregatio on sen takia toimittanut ohjeistuksen, jonka avulla hiippakunnat ja seurakunnat voivat ohjata ja toteuttaa monesti välttämättömiä uudistuksia tavalla, joka pitää rakenteellisesti ja teologisesti kiinni kaikesta olennaisesta mutta tarjoaa samalla uusia ratkaisuja seurakuntien elämään.

Ohjeistuksen nimi ”Seurakuntayhteisön pastoraalinen kääntymys kirkon evankelioimistehtävän palveluksessa” kertoo paljon ohjeistuksen sisällöstä ja kantavasta periaatteesta. Mitä tahansa tehdäänkin, mitä tahansa muutetaan, olennaista on vahvistaa seurakuntaa evankelioivana yhteisönä. Tässä tarvitaan kongregaation mukaan lisää kaikkien kasettujen yhteistyötä ja vastuun kantamista. ”Voidaan sanoa, että tämän ohjeistuksen tarkoitus on palauttaa mieleen, että kirkossa ’on tilaa kaikille ihmisille ja jokainen voi löytää sieltä paikkansa’ oman kutsumuksensa mukaisesti”, totesi asiakirjaa esitellyt monsignore Andrea Ripa.

Ohjeistus ei tee eikä tavoittele muutoksia kanonisessa oikeudessa, vaan ennemminkin nostaa esiin nykyisin jo olemassa olevia mahdollisuuksia, joita noudattamalla välttytään ”ylilyönneiltä, jotka joskus johtavat maallikoiden klerikalisoitumiseen ja papiston sekularisoitumiseen, pysyvien diakonien pitämiseen joko puolittaisina pappeina tai supermaallikkoina”.

On aika katsoa ulospäin

Pappien kongregaation prefekti kardiinaali Beniamino Stella totesi julkaisutalaisuudessa, että yhteisöissä tapahtuneet muutokset, esimerkiksi liikkuvuuden lisääntyminen ja pappien väheneminen lännessä, antavat aiheen katsoa ”perinteisen seurakunnan ajatuksen ylitse”.

Dokumentissa todetaankin, että ”pastoraalisen toiminnan on mentävä yli seurakuntien perinteisten alueellisten rajojen, jotta kirkollisesta yhteydestä voi tulla entistä läpinäkyvämpää papiston ja eri karrisimojen välisen synergian avulla ja se voisi muotoutua ’sielunhoidoksi kaikkia varten’ hiippakunnan ja sen lähetystehtävän palveluksessa”. Ohjeistuksessa tuetaan ajatusta piispan nimittämän piispanvikaarin valvomien pastoraalisten alueiden tai yksiköiden perustamista.

”Uudistusprosessin keskellä, sen sijaan, että vain passiivisesti seurattaisiin ja tuetaisiin muutosta, on tänään tarve myös hahmotella uusia rakenteita, jotka voisivat herättää kaikki kristillisen yhteisön jäsenet täyttämään kutsumuksensa evankelioida, pitäen mielessä ennen kaikkea Jumalan kansan entistä tehokkaampaa sielunhoitoa, jonka tärkein ominaisuus on läheisyys.”

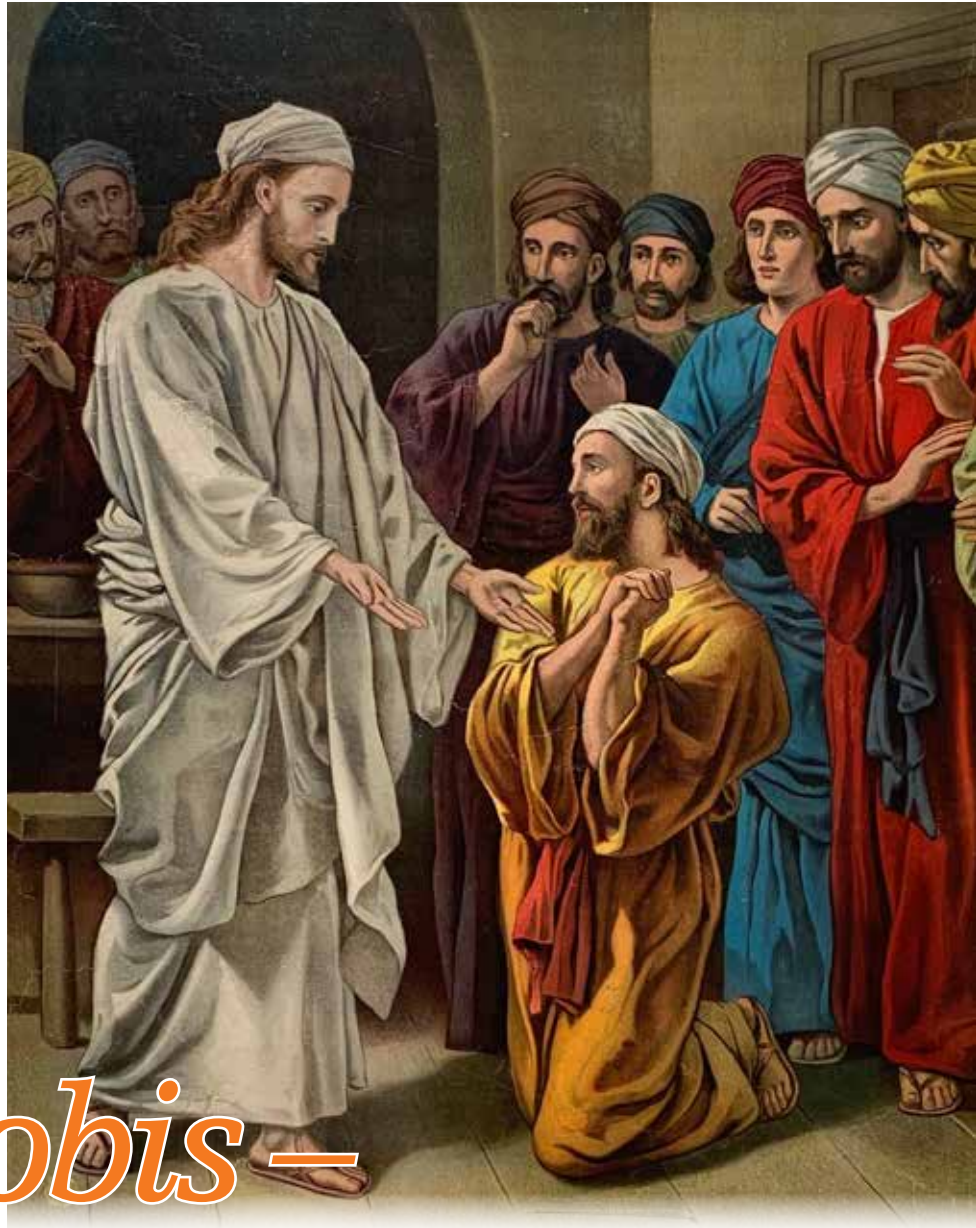
”Historiallinen seurakuntainstituutio ei saa jäädä liikkumattomuuden vangiksi tai huolta aiheuttavaksi pastoraaliseksi toisteluksi, vaan ennemminkin sen pitäisi panna liikkeelle ’ulospäin suuntautuva dynamiikka’, joka suuntautuu tehokkaasti kohti evankelioimisen lähetystehtävää eri seurakuntayhteisöjen yhteistyön ja papiston ja maallikoiden lisääntyneen yhteyden avulla. Tämä tehtävä kuuluu koko Jumalan kansalle, joka kulkee historian läpi ’Jumalan perheenä’ ja käyttää eri jäsentensä synergiaa työskennelläkseen koko kirkkoyhteisön kasvun puolesta.”

Kardiinaali Stella totesi, että ”minusta näyttää siltä, että meidän on poistettava avaimet, avattava ovet, tuuletettava huoneet ja mentävä ulos. Täällä tämä paavin monesti mainitsema ulospäin suuntautuva dynamiikka tarkoittaa ulos katsomista, sen näkemistä, kuka tarvitsee uskoa: koko nuorten maailma, kaikkien niiden maailma, jotka tarvitsevat Jumalaa, mutta eivät tiedä, minne mennä.”

→ *Asiakirja on luettavissa suurilla kielillä Vatikaanin verkkosivuilla (Bollettino, 20.7.2020).*

Jeesus ilmestyy opetuslapsilleen, jotka olivat koolla lukittujen ovien takana (Joh. 20:19-20).

Kun taisto oli tauonnut Golgatala, kun Poika oli vienyt päätökseen Isän hänelle antaman tehtävän, kun ystävien joukko oli harvennut muutamaan uskolliseen, ”viikon ensimmäisenä päivänä opetuslapset olivat koolla lukittujen ovien takana, . . . Yhtäkkiä Jeesus seiso heidän keskellään ja sanoi: ’Rauha teille!’ Tämän sanottuaan hän näytti heille kätensä ja kylkensä. Ilo valtasi opetuslapset, kun he näkivät Herran” (Joh. 20:19-20). Vain kuoleman vallan voittanut ylösnoussut Herra voi antaa meille sisäisen ja pysyvän rauhan; hän raivaa tieltään kaikki esteet ja astuu sydämemme kammioon lahjoittaakseen meille oman rauhansa: ”Minä jätän teille rauhan. Oman rauhani minä annan teille” (Joh. 14:27), Jeesus sanoo jäähyväispuheessaan. Kirjeessään roomalaisille Paavali vakuuttaa: ”Kun nyt Jumala on tehnyt meidät,

Pax vobis – raamattumeditaatio

joita uskomme, vanhurskaiksi, meillä on Herramme Jeesuksen Kristuksen ansiosta rauha Jumalan kanssa” (Room. 5:1).

Millaisia ovat ne lukot ja salvat, jotka estävät ylösnoussutta Herraa astumasta sydämeni huoneeseen ja lahjoitamasta sielulleni rauhan?

Kirkkoisä Augustinuksen saarnoja on jälkipolville säilynyt laskutavasta riippuen vähintäänkin kahdeksansataa. Ylösnousseseen ilmestymistä käsittelevässä saarnassaan hän myöntää, että on ihmisiä, joiden on vaikea ymmärtää, että sama ruumis, joka oli pari päivää sitten riippunut ristillä, voisi astua lukittujen ovien läpi huoneeseen, johon opetuslapset oli-

vat kokoontuneet. ”Sitä, jonka ruumiissa asui Jumaluus, lukitut ovet eivät estäneet ja se, joka ei syntyessään vahingoittanut Äitinsä neitsyyttä, kykeni astumaan huoneeseen, vaikka ovet olivatkin lukossa”, Augustinus toteaa Johanneksen evankeliumiin kirjoittamissa saarnoissaan (*In Iohannis evangelium tractatus CXXIV*, [Satatakaksikymmentäneljä saarnaa Johanneksen evankeliumista] cap. 121, 4).

Viikon kuluttua Jeesuksen opetuslapset olivat taas koolla, ja Tuomas oli toisten joukossa. Ovet olivat lukossa, mutta yhtäkkiä Jeesus seiso heidän keskellään ja sanoi: ’Rauha teille!’ Sitten hän sanoi

Tuomaalle: ’Ojenna sormesi: tässä ovat käteni. Ojenna kätesi ja pistä se kylkeeni. Älä ole epäuskoinen, vaan usko!’ Silloin Tuomas sanoi: ’Minun Herrani ja Jumalani!’ (Joh. 20:26-28).

Miksi Jeesus kantoi kärsimyksensä merkkejä vielä Ylösnousemusruumiissaankin? Tämä kysymys on askarruttanut monia ja aiheesta on kirjoitettu paljon. Samaisessa Johanneksen evankeliumin selityksessään Augustinus vastaa kysymykseen näin: ”Naulat olivat tosiaan lävistäneet hänen kätensä ja keihäs puhkaissut hänen kylkensä: parantaakseen epäilevien sydämet hän kantoi kärsimyksensä merk-

Artikkeleita

”Hän kantoi meidän kipumme, otti taakakseen meidän sairautemme. Omista teoistaan me uskoimme hänen kärsivän rangaistusta, luulimme Jumalan häntä niistä lyövän ja kurittavan.”

kejä ruumiissaan” (*In Ioh. tract. cap. 121, 4*). Yhä vielä Ylösnoussut Herra kantaa ruumiissaan piinansa merkkejä parantaakseen ja rauhoittaakseen läsnäolollaan niiden sydämet, joita epäilyksen aallot heittelevät.

Jokainen meistä kantaa ruumiissaan epäilyksen ja synnin haavoja. Mutta kun Ylösnoussut Herra tulee vierellemme ja pyytää meitä koskettamaan haavojaan, me eheydymme, rauhoitumme ja parannumme. Augustinus asettaa epäilevän Tuomaan Jesajan profetian 53. luvun valaistukseen ja tarkastelee Jeesuksen ja Tuomaan välistä kohtaamista sen valossa:

Hän kantoi meidän kipumme, otti taakakseen meidän sairautemme. Omista teoistaan me uskoimme hänen kärsivän rangaistusta, luulimme Jumalan häntä niistä lyövän ja kurittavan. Vaikka meidän rikkomuksemme olivat hänet lävistäneet ja meidän pahat tekomme ruhjoneet. Hän kärsi rangaistuksen, jotta meillä olisi rauha, hänen haavojensa hinnalla me olemme parantuneet (Jes. 53:4-5) [vuoden 1933 VT:n suomennoksessa lainauksen loppu kuuluu, ”ja hänen haavainsa kautta me olemme paratut”].

Näin kaukaa juontavat juurensa *Siionin virren* sanat: ”Kiitos Karitsa kuolleet ja ylösnoussut myös, Ett’ nimees koonnuiimme, se on sun armotyös. Sun pyhän veres voima, Ain’ olkoon osamme Ja sinun viisi haavaas, Kokoushuoneemme” (*Siionin virret* 137, 1 [vuoden 1960 painos]).

Puolisen vuosisataa Augustinusta vanhempi Johannes Khrysostomos (k. 407) selittää Jeesuksen ilmestymistä opetuslapsilleen lukittujen ovien takana seuraavasti: ”Kun opetuslapset saivat kuulla, että Magdalan Maria oli nähnyt Herran, he tunsivat surua siitä, etteivät he saaneet kuulua Ylösnoussuun ensimmäisten todistajien joukkoon. Heidän surunsa ei kestänyt kuitenkaan pitkään, sillä Herra itse tyynnytti heidän levottomat mielensä ilmestymällä heille vielä ”saman päi-

vän iltana” (*Homilia* 86). Khrysostomoksen selityksestä saa vaikutelman ikään kuin opetuslapset olisivat olleet kateelisiä Magdalan Marialle, koska tämä sai olla Ylösnoussuun Herran ensimmäinen todistaja. Perin inhimillistä.

Selittäessään kyseistä Johanneksen evankeliumin 20. luvun kohtaa tuhatluvun jälkipuoliskolla elänyt ortodoksisen kirkon arkkipiispa Theofylaktos (n. 1055-1107) kytkee Jeesuksen kalliohaudan ja opetuslasten kokoontumishuoneen yhteen. Molemmat olivat suljettuja tiloja; Jeesuksen haudan sulki sen suun eteen vieritetty kivi ja opetuslapset olivat taas koolla suljettujen ovien takana. Oli sitten kyseessä hautakammion suulle vieritetty kivi tai kokoushuoneen lukitut ovet, molempien läpi Ylösnoussut Kristus rientää niiden luo, jotka häntä odottavat ja jotka haluavat ottaa hänet vastaan. Ylösnoussuun todellisuus on laadultaan hengellistä, mitä aika ja tila eivät kahlitse.

Ryhtyessään selittämään Ylösnoussuun Jeesuksen ensimmäisestä ilmestymisestä kertovaa Johanneksen evankeliumin jaksoa (20:19-23) Mestari Eckhart (k. 1328) tarttuu ensiksi sanaan ”illalla” virkkeessä ”opetuslapset olivat illalla (*sero*) koolle lukittujen ovien takana”. Ajan määre ”illalla” tarkoittaa hänen mukaansa seuraavaa: kun aurinko on laskenut maallisten asioiden ylle ja kietonut kaiken tietämättömyyden hämärään, silloin ”valkeus

loistaa pimeydessä”. Eckhartilla on tässä mielessä Johanneksen evankeliumin prologin 5. jae. Toiseksi, Eckhart oli erinomaisten hyvin sisäistänyt augustinolaisen illuminaatio-opin ja sen pohjalta hän sanoo, että armon valaisema järki valaisee päivää, johon kohdan toinen ajanmääre ”samana päivänä” (*die illa*) viittaa. Kolmanneksi Ylösnoussuun Herran ilmestymisen ensimmäisen päivän (*una sabbatorum*) täytyy olla viikon ensimmäinen, toisin sanoen ensimmäinen sapatin jälkeinen päivä. ”Sapatti tarkoittaa lepoa” (*Sabbatum requies*), todetaanhan luomiskertomuksessa, että ”kun Jumala oli saanut työnsä päätökseen, seitsemäntenä päivänä hän lepäsi kaikesta luomistyöstään” (Gen. 2:2). Tämän nojalla Eckhart kehottaa meitä välttämään ajallisen elämän melua ja hälinää ja jättäytymään sellaiseen rauhan tilaan, jonka vain Jumala voi lahjoittaa.

Neljänneksi evankeliumin kuva opetuslapsista, jotka olivat koolla lukittujen ovien takana (*fores clausae*) kehottaa myös meitä sulkemaan ovet, ”astumaan sisälle kukin omaan huoneeseensa ja rukoilemaan Isää, joka on salassa”. Eckhart vetoaa tässä Jeesuksen Vuorisaarnan kohtaan Matt. 6:6, jossa Jeesus selittää oppilailleen, miten tulee rukoilla. Viidenneksi Eckhart poimii kertomuksesta lauseen ”opetuslapset olivat yhdessä koolla” (*erant discipuli congregati*), jonka hän tulkitsee seuraavasti: ainoastaan kaikki sielun voimansa yhteen koonnut (vrt. espanjalaisen mystiikan *recogimiento*-opetus) ja persoonallisuuden keskuksesta käsin ohjautuva sielu kykenee rakastamaan Jumalaa ”koko sydämestään, sielustaan ja voimastaan” (Luuk. 10:27).

Tällä tavalla valmistautuneeseen ja koristautuneeseen sieluun Jeesus tuli (*venit Iesus*). Miten Jeesuksen tuleminen vaikutti aikoinaan hänen opetuslapsiinsa ja miten hänen tulemisensa vaikuttaa meihin? Näihin kysymyksiin Eckhart vastaa jakson lopuksi: prepositio ”keskellä” (*in medio*) näyttölee vastauksessa ratkaisevaa

Jatkuu seuraavalla sivulla

Artikkeleita

Jatkoa edelliseltä sivulta

roolia. Evankeliumin virkkeelle ”Jeesus seisoi heidän keskellään ja sanoi: ’Rauha teille!’” (Joh. 20: 19) voidaan antaa Eckhartin mukaan kaksiosainen selitys. Ensimmäkin Jeesus on opetuslastensa keskellä asettumalla armon kautta (*per gratiam*) asumaan heidän sydämensä keskukseen; tämä osoittaa, miten uskollisesti Eckhart edustaa perinteistä *inhabitatio Christi* -opetusta. Toiseksi lause ”Jeesus seisoi heidän keskellään” tarkoittaa, että olemalla oppilaittensa keskellä Ylösnoussut kokoa ja eheyttää heidän sielunsa niin, että kaikki heidän sielunsa toiminnot (ns. *potentiae animae* -oppi) ohjautuvat sielunsa keskuksesta eli pohjasta käsin ja palvelvat näin yhtä ja samaa päämäärää; ihmisen täytyy luopua omista vaikuttamisen mahdollisuuksista, jättäytyä täysin Jumalan armoille ja ja antaa pelkästään Jumalan vaikuttaa (*Grund der Seele* -oppi ja vrt. Teresan *Sisäinen linna* ja Ristin Johanneksen sielun keskusta (*el centro del alma*) koskeva opetus).

Kun sielu on tällä tavalla hedelmöitynyt ja jalostunut, sille toivotetaan rauhaa, Eckhart toteaa. Sisäisen rauhan saavuttanut ihminen on valmis toivottamaan rauhaa niin läheisille kuin kaukana olevillekin. Eckhart päättää kyseisen Johanneksen evankeliumin jakson selityksen lainaamalla Efesolaiskirjeen toisen luvun jakeita 14 ja 17: ”Kristus on meidän rauhamme. ... Hän tuli julistamaan rauhaa teille, jotka olitte kaukana, ja rauhaa niille, jotka olivat lähellä.”

Kiinnittämällä katseensa heidän keskellään seisovaan Herraan opetuslapset saattoivat rohkein mielin ottaa vastaan sen tehtävän, jonka Ylösnoussut Herra heille antoi: ”Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin lähetän minä teidät” (Joh. 20:21). Ylösnoussuun kohtaaminen valoi opetuslapsiin rohkeutta lähteä kuuluttamaan maailmalle rauhaa. Jokaisessa messussa me kohtamme opetuslasten tavoin ylösnoussuun Kristuksen pyhitetyssä leivässä ja viinissä. Herran läsnäolon ravitsemina ja rohkaisemina pappi lähettää meidät arjen keskelle ja maailmaan sanoen: ”Lähtekää rauhassa ja palvelkaa Herraa iloiten.”

Pauli Annala

Loreton litaniaan täydennyksiä

Paavi Franciscus on päättänyt lisätä Autuaan Neitsyt Marian litaniaan eli niin sanottuun Loreton litaniaan kolme uutta invokaatiota. Loreton litania lausutaan tyypillisesti pyhän ruusukon rukoilemisen lopuksi.

Nämä invokaatiot sisältävät Neitsyt Marialle vuosisatojen aikana annettuja lisänimiä, jotka kuvastavat kunkin ajan erityisiä tarpeita ja painotuksia. Ne ovat merkki kristittyjen osoittamasta rakkaudesta ja luottamuksesta pyhää Jumalanäitiä kohtaan, jonka puoleen he kääntyvät vaikeuksissaan ja ongelmissaan toivoen, että Jumala auttaisi heitä.

Pyhän isän kesäkuussa tekemän päätöksen mukaan Loreton litaniaan lisätään invokaatio ”Laupeu-

den äiti (*Mater misericordiae*)” ”Kirkon äidin” jälkeen, invokaatio ”Toivon äiti (*Mater spei*)” ”Jumalallisen armon äidin” jälkeen ja ”Siirtolaisten lohdutus (*Solacium migrantium*)” ”Syntisten turvan” jälkeen.

Edellisen kerran lisäyksiä Loreton litaniaan teki paavi Johannes Paavali II, kun hän lisäsi vuonna 1980 invokaation ”Kirkon äiti” ja vuonna 1995 invokaation ”Perheen kuningatar”. Litania saa nimensä Loreton pyhäköstä Italiasta, jossa sitä lienee käytetty jo 1530-luvulla. Sen hyväksyi virallisesti paavi Sikstus V vuonna 1587.

KATT / Vaticannews / Catholicireland

Kuva: Domenico Ghirlandaio, Laupeuden äiti, Kaikkien pyhiin kirkko, Firenze, n. 1472-1473.

Uutuudet ja klassikot – kirjakauppasi netistä
katolinenkirjakauppa.net

Rukous

Loreton litania

ja sen loppurukous

Herra armahda. — Herra armahda.
 Kristus armahda. — Kristus armahda
 Herra armahda. — Herra armahda.
 Kristus, kuule meitä. — Kristus, kuule
 rukouksemme
 Taivaallinen Isä, Jumala, — armahda
 meitä.
 Poika, maailman Lunastaja, Jumala,
 — armahda meitä.
 Pyhä Henki, Jumala, — armahda meitä.
 Pyhä Kolminaisuus, yksi Jumala,
 — armahda meitä.

Pyhä Maria, — rukoile puolestamme.
 Pyhä Jumalansynnyttäjä, ...
 Pyhä neitsyiden Neitsyt, ...
 Kristuksen äiti, ...
 Kirkon äiti, ...
 Jumalallisen armon äiti, ...
 Toivon äiti, ...
 Puhtain äiti, ...
 Neitsyiden äiti, ...
 Koskematon äiti, ...
 Loukkaamaton äiti, ...
 Rakastettava äiti, ...
 Ihmeellinen äiti, ...
 Hyvän neuvon äiti, ...
 Luojan äiti, ...
 Vapahtajan äiti, ...
 Viisain Neitsyt, ...
 Kunnioitettava Neitsyt, ...
 Ylistettävä Neitsyt, ...
 Voimallinen Neitsyt,
 Lempeä Neitsyt, ...
 Uskollinen Neitsyt, ...
 Vanhurskauden kuvastin, ...
 Viisauden istuin, ...
 Ilomme lähde, ...
 Pyhän Hengen malja, ...
 Kallisarvoinen malja, ...
 Hartauden malja, ...
 Mystinen ruusu, ...
 Daavidin torni, ...
 Norsunluinen torni, ...
 Kultainen huone, ...
 Liiton arkki, ...
 Taivaan portti, ...
 Kointähti, ...

Sairaiden parantuminen, ...
 Syntisten turva, ...
 Siirtolaisten lohdutus, ...
 Murheellisten lohduttaja, ...
 Kristittyjen auttaja, ...
 Enkelien kuningatar, ...
 Patriarkkojen kuningatar, ...
 Profeettojen kuningatar, ...
 Apostoleiden kuningatar, ...
 Marttyyrien kuningatar, ...
 Neitsyiden kuningatar, ...
 Tunnustajien kuningatar, ...
 Kaikkien pyhien kuningatar, ...
 Perisyntien kuningatar, ...
 Taivaaseenotettu kuningatar, ...
 Pyhän ruusukon kuningatar, ...
 Perheen kuningatar, ...
 Rauhan kuningatar, ...

Jumalan Karitsa, joka pois otat
 maailman synnin.
 — Säädä meitä, Herra.
 Jumalan Karitsa, joka pois otat
 maailman synnin.
 — Kuule rukouksemme, Herra.
 Jumalan Karitsa, joka pois otat
 maailman synnin.
 — Armahda meitä.
 Rukoile puolestamme, pyhä
 Jumalansynnyttäjä.
 — Että me Kristuksen lupausten
 arvoiksi tulisimme.

Rukoilkaamme. Isä Jumala,
 ainosyntyinen Poikasi valmisti
 meille elämällä, kuolemalla ja
 ylösnousemuksellaan iankaikkisen
 pelastuksen palkinnon. Me
 rukoilemme sinua: suo, että me
 näitä Neitsyt Marian ruusukon
 salaisuuksia mietiskellen
 ymmärtäisimme niiden merkityksen
 ja eläisimme niiden mukaan. Tätä
 pyydämme Kristuksen, Herramme,
 kautta. Aamen.

URKUMUSIIKIN

JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

MARKO PITKÄNIEMI
(Helsinki)

Urkukonsertti Pyhän Henrikin
 katedraalissa torstaina
 3. syyskuuta 2020 klo 18.00.

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
 gregoriusyhdistys.wordpress.com

PYHÄ MESSU LATINAKSI
 Pyhän Henrikin katedraalissa
 Sunnuntaina 6.9.2018 klo 13.00

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentiinisiä messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

Artikkeleita

Radio Deissä alkaa sunnuntaina 9.8.2020 klo 17.30 ohjelmasarja "Katolinen vartti", jossa teologi Juho Sankamo haastattelee suomalaisia katolilaisia ja keskustelee heidän kanssaan kato-
 lisuuteen liittyvistä aiheista.

Radio Deillä alkaa sunnuntaina 9.8. klo 17:30 juontamani Katolinen vartti -niminen ohjelma. Siinä haastattelen suomalaisia katolisen kirkon jäseniä. Näitä keskusteluja voi kuunnella joka sunnuntai aina vuoden 2020 loppuun asti Radio Dein taajuuksilla.

Tämä on oikeastaan varsin historiallis-

Katolinen vartti Radio Deillä

Kuva: Radio Dei

ta. Radio Deillä ei ole koskaan ollut näin pitkäjaksoista katolista ohjelmaa (eikä tietysti millään muullakaan suomalaisella radiokanavalla). Nyt saadaan katolilaisien ääniä kuuluviin myös Suomen kristillisessä radiossa. Vartin mittaisissa keskusteluissa kuulemme niin pappeja kuin maallikkojakin.

Ensimmäisessä jaksossa sunnuntaina 9.8. keskustelen isä **Tuomas Nyysölä**n kanssa siitä, mitä tarkoittaa tuo termi *katolinen*. Tämän jälkeen, 16.8., **Miikka Nummenpää**, suurperheen isä ja lääkäri, keskustele kanssani perheen merkityksestä. Sunnuntaina 23.8. keskustelen kirjailija **Lemmikki Louhimiehen** kanssa ruusukosta. Elokuun viimeisenä sunnuntaina saapuu jälleen isä Tuomas Nyysölä studioon keskustelemaan pyhimmästä sakramentistamme, eukaristiasta. Syksyn ja talven aikana keskustelemme muun muassa ripistä, pyhimyksistä, neitsyt Mariasta, sakramenteista, katolisesta taiteesta ja paavista. Vieraiden joukossa on varmasti myös Katolista hapatusta -blogin (hapatusta.net) muita kirjoittajia.

Katolinen yllätys ja syntymisen tila

Juutalainen filosofiteologi **Abraham Heschel** kirjoitti, että ihminen on loppuun asti yllätys. Hän on persoona, joka on jatkuvassa syntymisen tilassa. *Status nascendi*. Tämän vuoksi ihmisen elämäkertaa ei voida kirjoittaa ennakoita. Ihminen ei ole kone, joka voidaan ohjelmoida. Ihminen on, niin kuin Psalmessa 139 sanotaan, ihme, suuri ihme.

Katolisessa vartissa kuulemme kristittyjä, jotka ovat elämässään kokeneet suuria yllätyksiä. En olisi osannut arvata 15 vuotta sitten, että itse liittyisin katolisen kirkon täyteen yhteyteen. Tässä sitä kuitenkin ollaan. Itselleni katoliseen uskoon ja kirkkoon tutustuminen on ollut ja on jatkuva seikkailu. Kuten kirkkoherramme Turussa sanoo: Kirkon voi oikeastaan nähdä oikein vain sisäpuolelta käsin. Kirkon ikkunoiden lasimaalausten kuvat näyttävät oikeassa valossa ja ymmärrettävinä, kun niitä katsotaan sisältä päin.

On oikeastaan hyvin mielenkiintois-

ta nähdä, minkälainen tulevaisuus katolisella kirkolla Suomessa on. Meitä on lukumääräisesti vähän. Olemme, kirjaimellisesti, erittäin kirjava seurakunta. Syntyminen jatkuu taivaaseen asti. Marttyyrien kuolinpäivää kutsutaan usein heidän taivaalliseksi syntymäpäiväkseen.

Johannes kirjoittaa näin: "Rakkaat ystävät, jo nyt me olemme Jumalan lapsia, mutta vielä ei ole käynyt ilmi, mitä meistä tulee. Sen me tiedämme, että kun se käy ilmi, meistä tulee hänen kaltaisiaan, sillä me saamme nähdä hänet sellaisena kuin hän on." (1. Joh. 3:2.) Syntymä- ja kasvuprosessi on vielä pahasti kesken. Ei se mitään haittaa. Hengellisessä kodissa on hyvä kasvaa. Minulla on niin valtavasti nähtävää ja kuultavaa – koko kirkon ihmeellinen ja rikas aarreaitta.

Tavoitteenani on, että voisimme edes vähän valaista tätä ihmeellistä aarretta Katolisessa vartissa. Elämä on yllätys, joka aukeaa vain elämällä.

Juho Sankamo

In memoriam

GEORG RATZINGER IN MEMORIAM

Emerituspaavi Benedictuksen vanhempi veli, monsignore Georg Ratzinger kuoli 96 vuoden ikäisenä sairaalahoitossa Baijerin Regensburgissa heinäkuun 1. päivänä. Emerituspaavi ehti vierailta veljensä luona vielä pari viikkoa ennen tämän kuolemaa.

Georg Ratzinger syntyi Pleiskirchenissä Baijerissa 15. tammikuuta 1924. Hänelä oli veljensä Josephin (emerituspaavi) lisäksi vuonna 1921 syntynyt sisar Maria. Hän aloitti urkujensoiton paikallisessa kirkossa 11-vuotiaana. Vuonna 1935 hän aloitti opinnot Traunsteinin pikkuseminaarissa, jossa hän samalla jatkoi musiikkiopintojaan. Ensimmäisen kerran hän kuuli Regensburgin kuuluisaa Domspatzen-poikakuoroa Salzburgissa Mozartin kuoleman 150-vuotisjuhllisuuksien yhteydessä vuonna 1941. Tätä kuoroa hän myöhemmin johti itse vuosikymmenten ajan.

Toisen maailmansodan aikana Georg Ratzinger värvättiin ensin Valtakunnan työpalveluun (Reichsarbeitsdienst) ja sitten Wehrmachtin palvelukseen, jolloin hän taisteli muun muassa Italiassa. Hän jäi liittoutuneiden sotavangiksi maaliskuussa 1945 ja oli vankileirillä Napolin lähellä saman vuoden kesäkuuhun saakka.

Georg ja Joseph Ratzinger aloittivat yhtä aikaa opinnot Münchenin Herzogliches Georgianum -seminaarissa vuonna 1947, ja heidät vihittiin yhdessä papeiksi vuonna 1951. Georg jatkoi musiikkiopintojaan Münchenin musiikkikorkeakoulussa ja valmistuttuaan hänestä tuli kuoronjohtaja Traunsteinissa ja lopulta myös musiikkiprefekti arkkiepiopan seminaarissa. Vuonna 1964 hänet valittiin Regensburgin katedraalin kuoron johtajaksi. Tässä tehtävässä hän toimi vuoteen 1994 saakka.

Georg Ratzinger sai monsignoren arvon vuonna 1967 ja apostolisen protonotaarin arvon vuonna 1993. Hänen hautajaisiin vietettiin Regensburgin katedraalissa 8.7., minkä jälkeen hänet haudattiin Domspatzen-kuoron haudan yhteyteen Regensburgin hautausmaalle (unterer Friedhof).

Levätköön rauhassa!

KATT / VIS / bistum-regensburg.de

**Paavi Franciscuksen
kirje emerituspaaville
tämän veljen, monsignore
Georg Ratzingerin kuoleman
johdosta 2.7.2020**

*Hänen pyhyytensä
Benedictus XVI
Emerituspaavi*

Te olette hienotunteisesti ilmoittanut minulle ensimmäisenä rakkaan veljenne, monsignore Georgin kuolemasta. Toivon voivani ilmaista Teille syvän osanottoni ja hengellisen läheisyyteni tänä surun hetkenä.

Lupaam myös rukoilla edesmenneen vainajan puolesta, jotta elämän Herra laupiaassa hyvydessään johdattaisi hänet taivaan isänmaahan ja antaisi hänelle sielä palkinnon, joka on valmistettu evankeliumin uskollisille palvelijoille.

Rukoilen myös Teidän pyhyyttenne puolesta, pyytäen Isältä autuaan Neitsyt Marian esirukousten kautta Teille kristillisen toivon tukea ja Jumalan hellää lohdutusta.

Pysykäämme yhdessä liittyneinä ylösnousseeseen Kristukseen, toivon ja rauhan lähteeseen.

Luottavaisesti ja veljellisesti

Franciscus

Kuva: Uwe Moosburger / Bistum Regensburg

Världens nordligaste klostergemenskap

Författaren, översättaren och docenten vid Helsingfors universitet Elina Kahla (f. 1960) kom i år ut med ett verk om världens nordligaste kloster i Petsamo. Dr Kahla har en omfattande bakgrund i kulturella och religionshistoriska frågor gällande Ryssland. I dag är hon verksam vid Alexanderinstitutet i Helsingfors. Hennes senaste verk "Petsamon marttyrrija maailman pohjoisin luostari" behandlar det ortodoxa klostret i Petsamo och dess ledare prästmunken Paisis (1881–1940) liv och martyrdöd.

Klostret grundades 1533 och verkar ännu idag. Grundläggande temata kring dess grymma och våldsamma historia är faran och konsekvenserna av att samla på sig jordlig rikedom. Denna värdeuppfattning har sitt ursprung i hesykaismen på Athos-munkgemenskapen. Det andra temata är det individuella och kollektiva lidandets och martyrskapets betydelse i Guds frälsningsplan. Munkarna i Petsamo ansåg att olycka drabbar dem som inte upprätthåller en

personlig askes, fasta och bön utan förfaller i världsliga laster såsom girighet, överflödigt ätande och lyxmat, alkoholkonsumtion och en dålig sedlig livsföring. Den personliga och samhälleliga olyckan är sålunda självförvållad.

Enligt traditionen grundades klostret av det ortodoxa helgonet Trifon Pet-samolainen (1495–1583). Trifon var i sin ungdom bandit som rövade och dödade t.o.m. i trakten kring Uleåborg. Efter vissa personliga dramatiska händelser fann han Gud och levde resten av sitt liv i botgörelse i norr bland samer och där boende finska stammar. Trifon bygger själv med samernas hjälp kyrkan och målar ikonerna samt ikonostasen. Det samma gjorde fader Robert de Caluwé både i Räckhals och i Kvarnträsk. Han följde den helige Trifons kyrkliga tradition.

Tsar Ivan IV gav klostret skattefrihet, men också betydande skogsområden (närmare 10 000 ha) samt jakt- och fiskerättigheter. Hans målsättning var närmast politisk nämligen att motarbeta svenskt/finskt inflytande på området.

Klostret totalförstördes 44 år efter dess

grundande av Pekka Juho Vesainen och hans rövare. Alla 116 på området boende munkar och andra led martyrdöden av denna finska terrortrupp. Katastrofen var omfattande och klostret låg nere i närmare 300 år.

Den andra katastrofen som drabbade klostret var jordbävningen 1542. Den tredje inträffade år 1764 då tsar Peter I och senare Katarina II nationaliserade klostrens marker och sålunda försvagade klostrets och dess invånares levnadsbetingelser. Munkgemenskaperna i Kantalahti, Kuolansuu och Petsamo led nu nöd.

Det var först på 1800-talet som klostrets verksamhet återupplivades. Tsar Alexander III firade sin kröning samtidigt som klostret firade sitt 300-årsjubileum år 1913. I samband med detta gav tsaren betydande gåvor till klostret som garant för dess fortsatta verksamhet. Klostret förlo- rade dock sin självständighet och sattes under klostret i Solovetski's förvaltning och andliga styrning. Klostret delades också upp geografiskt och funktionellt. Det "övre" klostret blev bostäder för den lokala befolkning och ett nytt "nedre" kloster byggdes för munkarna. År 1920

På svenska

verkade ca 20 personer i klostret av vilka två var munkar som mottagit prästvigningen. Staten understödde fortfarande klostrets verksamhet. I början av 1900-talet ansågs klostret rikt med en gigantisk årlig inkomst på 30 000 rubel.

Klostret i Petsamo under finsk tid

Den ryska revolutionen 1917 ändrade allting. I mars 1918 donerade den nya sovjetstaten klostret till arbetarna närmare bestämt de röda finnarna som bodde i norr. På området bodde då ca. 20 000 finska röda, närmast kommunister, som kommit från Förenta Staterna och Finland.

Två år senare i fredsfördraget i Tartu 10.10.1920 blev Petsamo en del av Finland. Den lokala befolkningen var fiendligt inställd till finnarna som nu fiskade på deras traditionella fiskevatten. Staten nationaliserade också klostrets betydande landområden och klostret måste avstå från alla moderna investeringar såsom sågen och arbetsutrymmen vilka var kopplade till klostrets elnät. Klostrets renar konfiskerades. Av 6000 renar fick klostret behålla endast 726. Bönehus och bostäder användes av finnarna som stall. Den nedre kyrkan blev luthersk kyrkobyggnad. Klostret hade inte längre medel att upprätthålla byggnaderna vilka naturligtvis förföll.

Det fanns på den tiden i Finland ett allmänt hat mot ortodoxin och till dem som bekände den ortodoxa tron. Denna samhälleliga stämning ledde till förstörelse av ortodoxa byggnader och kristliga symboler bl.a. Fredens kapell som verkade i samband med Uspenski-katedralen i Helsingfors tjärades och måste rivas. Myndigheter var fiendligt inställda till kloster i allmänhet och ansåg dem vara härdar för omoral. Alla som bodde i och kring klostret i Petsamo måste anhålla om finskt medborgarskap. Dessa åtgärder från finska myndigheternas håll ledde till den fjärde katastrofen. Klostret blev utan andlig ledare samtidigt som dess religiösa verksamhet och andlighet var större än någonsin. På klostret verkade nu 100 troende av vilka 28 var munkar och 28 noviser eller munkkandidater. Antalet pilgrimer till klostret kan räknas i hundratals.

Totalt kom Finland att "få" följande

kloster i samband med freden 1920 nämligen gamla Valamo vid Ladogas strand, nunneklostret Lintula och Petsamo, klostret i norr. Klostret verkade nu i nära samråd med Valamo varifrån också den nya ledaren, igumenen Jakinf kom såsom också klostrets sista ledare prästmunken Paisi. Tidigare hade klostret valt en tillfällig administratör sinsemellan på samma sätt som vi idag gör i Finlands katolska kyrka. Jakinf införde en ny ordning för klostret med principen att vårt liv går som ett hjul mot evigheten. En annan princip var att en fattig kan få varan så gott som gratis medan den rike måste inte ha rätt att köpa billigt.

Till klostret hörde på 1920-talet ca 800 ortodoxa troende. Då Paisi tog över ledarskapet fanns det ungefär 50 personer i klostret av vilka 21 var munkar. Före vinterkriget 1939 fanns endast 14 munkar kvar.

Den femte katastrofen – nickelfyndigheten

Följande katastrof var då man fann nickel i Petsamo 1922. Nu blev Petsamo ett strategiskt område som starkt intresserade de dåvarande stormakterna Tyskland, Ryssland och Britannien. Finland gav gruvrättigheterna till det globala gruvbolaget Mondy. Under kriget hade nazi-Tyskland 40 000 trupper på området och utnyttjade hänsynslöst klostrets fastigheter. En intressant observation är att arkitekten Lars Sonck ritade funktionsbyggnader bl.a. arbetarbostäder på fabriksområdet. Spionaget var omfattande. Under åren 1940–1942 dömdes i Finland 4 412 finnar för spionage. Ett flertal arkebuserades. I Sovjetunionen arkebuserades miljontals personer för olika mer eller mindre klara orsaker.

KGB och VALPO var aktiva gällande klostrets munkar. Prästmunken martyren Paisi sköts av Sovjetunionen som spion på julafton 1940 och ligger i massgraven Butovo söder om Moskva. Enligt rykten förflyttades dock hans kvarlevor till massgraven Levasovo söder om Sankt Petersburg. I denna massgrav ligger närmare 20 000 arkebuserade. Dr Kahla hade haft tillgång till KGB's förhörprotokoll och beslut gällande fader Paisi. Protokollen är mycket detaljerade och ger en bra bild av KGB's förhörtaktik och värde-

grund. Paisi dömdes först till tio års straff, men efter att han skrivit en klagan blev straffet dödsdom.

Prästmunken och klostrets sista ledare Paisi har av Murmansk åklagarväsende år 2003 förklarats oskyldig till alla brott. Trots detta har den rysk-ortodoxa kyrkan inte hedrat honom som salig martyr fast 1774 andra getts denna status. Frågan är i sista hand politisk. Man vill inte längre lyfta synligt fram Stalins terror och omfattande avrättningar. Man vill endast hedra sina egna heliga och saliga martyrer inte utlänningar såsom finländare.

Under kriget vandaliserades klostret i Petsamo av ryssar, tyskar och finnar. Trots kriget stannade en kärngrupp munkar kvar i klostret. Man anhöll många gånger om förflyttning, men kyrkostyrelsen i Finland beviljade dem inte det, i stället konfiskerades alla klostrets återstående värdeföremål och skickades till Kuopio.

Under Sovjetunionens anfallskrig 1944 förstördes klostret till grunden inklusive alla dess relikier. Den sista munken som verkat i Petsamo dog som 110 årig 1984. Petsamo är nu en del av Ryssland och inom ett strategiskt militärt, geopolitiskt område.

Nytt hopp

Många anser att Rysslands andliga väckning börjar i norr. Där finns tusentals martyrer och deras blod kan inte ha gjutits förgäves. Pånyttfödelse fordrar blod och martyrer, på samma sätt som under de stora förföljelserna under romartiden och kyrkans tidiga historia som i detalj beskrivits av biskop Eusebius. Klostret i Petsamo har fått nytt liv efter det att det i årtal i hämlighet verkat inom Valamos, Konevitsas och Lintulas murar. Idag finns det i Petsamo, världens nordligaste kloster med en troende kristen gemenskap bestående främst av unga. Det finns en framtid. Livets hjul rullar vidare.

Jan-Peter Paul

Källa: Kahla E. (2020), Petsamon marttyryri ja maailman pohjoisin marttyryri, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki (319 sidor).

Foto: Ellisif Wessel: Petsamo klosterkyrka i Petjenga i vinterlandskap omkring 1911. Präster på väg hem.

Opetusjohtaja Osmo Vartiainen esittelee seuraavassa Vatikaanissa juuri julkaistun Katekeettisen ohjeistuksen syntyä ja teemoja.

Meidän kristittyjen elämää ohjaa erityinen lähetyskäsky

”Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettamalla heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käsenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kansanne kaikki päivät maailman loppuun asti. (Matt. 28:19-20).”

Syksyllä 2019 Pohjoismaiden piispainkokous julkaisi paimenkirjeen koskien erityistä *lähetyskuukautta* sekä lähetystehtävää yleensäkin (<https://katolinen.fi/nbk-paimenkirje-erityista-lahetyskuukautta-var-ten-2019/>). Kirjeessä todetaan, että ”Jeesus lähettää kirkon, ja siten jokaisen meistä, maailmaan julistamaan evankeliumia, ilosanomaa”, sekä edelleen, että ”Kirkon lähetystehtävästä eivät ole osaltaan vastuussa vain papit ja lähetystyöntekijät sanan klassisessa merkityksessä, vaan myös jokainen kastettu ja vahvistettu.” Lähetystyön muotoina mainitaan mm. rukoileminen, oman ajan lahjoittaminen esimerkiksi vapaaehtoistyön muodossa tai omistautuminen Jumalan käyttöön kirkon työssä, kirkon taloudellinen tukeminen, osallistuminen kirkon ja paikallisseurakunnan toimintaan, sekä oman esimerkin kautta kirkon *pyhyiden* näkyväksi tekeminen armoa vastaanottaen sekä sitä edelleen jakaen.

Lähetyskäsky koskee siis meitä kaikkia, mutta sen toteuttamisessa on yhtä monta tapaa ja muotoa kuin on meitä kristittyjäkin. Lisäksi eri tilanteissa sekä eri elämänvaiheissa toteutamme käskyä eri tavoin. Rukouksesta on aina hyvä aloittaa. Oman esimerkin ottaminen huomioon on

Uskonto ja uskon opettaminen

varmasti hyödyllistä jokaiselle itselleenkin. Katolinen kirkko tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia osallistua kristillisen elämän toteuttamiseen. Papisto, teologit, sääntökunnat sekä muut toimijat kirkon piirissä, kuten Caritas, suorittavat hyvin moninaisia tehtäviä kirkon sekä lähimmäisten hyväksi. Kirkon toimijoiden tukeminen vapaaehtoistyössä tai taloudellisesti mahdollistaa toiminnan ylläpitämisen. Jokainen kristitty lähimmäinen ja, aivan erityisellä tavalla, lasten vanhemmat voivat toteuttaa lähetyskäskyä elämässään päivän jokaisena hetkenä oman esimerkkinsä avulla. Itse olen saanut toimia sekä isän roolissa omille lapsilleni että opettajan roolissa toisten lapsille. Puolison ja lähimmäisen roolissa olen usein saanut olla itse oppilaan roolissa. Totta puhuakseni myös lasten ja nuorten kanssa olen useasti huomannut opetukseni osuvan omaan nilkkaan, joskus hyvinkin nasevasti. Se ei liene ollut sattumaa! Hiippakunnan opetusjoh-

tajana olen saanut osallistua yhä laajemmin koulutuksen ja kasvatuksen kehittämiseen. Sillä saralla työtä riittää enemmän kuin on tekijöitä, eikä se tule niin sanotusti *valmiiksi* koskaan. Päivittäisen oman uskonnon opetuksen sekä katekeesiopeutuksen järjestelyjen ohella hiippakuntamme Opetusosasto tekee myös Opetushallituksen kanssa tiiviisti yhteistyötä, kuten uusia opetussuunnitelmia ja uutta kirjasarjaa, kehitämme yhteistyössä yliopistojen ja korkeakoulujen sekä eri hiippakuntien, kirkkojen ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa uskonnon opetusta Suomessa sekä kansainvälisesti. Mitä uskonnon opetus sitten Suomessa juuri nyt on?

Uskon opetusta ja uskonnon opetusta

Suomessa uskontoa opetetaan kirkon lisäksi myös kouluissa, aivan kuten muuallakin Euroopassa. Muissa Pohjoismais-

Artikkeleita

sa uskonnon opetuksen tilanne kouluissa on yleensä ottaen varsin keho verrattuna keskisemmän tai eteläisen Euroopan maihin. Tässä kohdin meidän ei tule missään nimessä seurata Ruotsin esimerkkiä!

Suomen erikoisuus on siinä, ettei meillä ole merkittävästi yksityiskouluja siinä mielessä, kuin mitä yksityiskoululla yleensä ymmärretään. Meiltä puuttuu esimerkiksi oma, itsenäinen katolinen koulu, vaikka *The English School* Helsingissä onkin perinteisesti tiiviissä yhteistyössä hiippakuntamme edustajien kanssa. Kansainvälisesti katolisilla kouluilla ja yliopistoilla on perinteisesti hyvin arvostettu asema. Suomessa yksityiskouluperinne on tukahdutettu peruskouluideologian alta hyvin tehokkaasti pois 1970-luvulta alkaen. Tilanne saattaa tuki muuttua jo lähivuosien aikana, mutta haave katolisen koulun toteutumisesta on vielä monen mutkan takana. Niitä mutkia ovat lainsäädäntö sekä taloudelliset ja inhimilliset resurssit.

Toinen erikoisuus Suomessa on se, etteivät kirkot tai muut uskonnolliset yhteisöt lähtökohtaisesti osallistu suoraan koulun uskonnonopetukseen. Useissa maissa koulun uskonnonopetuksesta vastaa ensisijaisesti kukin uskonnollinen yhteisö itse. Suomessa tilanne on hieman parantunut viime vuosina, kun opetuksenjärjestäjät ovat lisääntyvästi hakeutuneet yhteistyöhön kanssamme muutaman vuoden etäännyksen jälkeen ja opettajien koulutuksessa huomioidaan eri uskontojen tarpeet aiempaa laajemmin. Koulun ja uskonnollisten yhteisöjen rooli uskonnon opetuksessa on kuitenkin edelleen monimutkainen yhteiskunnallinen ja poliittinen kysymys, jonka parissa Opetusosasto tekee tiiviisti ekumeenista yhteistyötä viranomaisyhteistyössä.

Ideologisesti latautunut kysymys on haaste kehittämistyölle. Muutos on pysyvä olotila ja uudistuksiin sisältyy aina välillä sellaisiakin muutoksia, jotka vievät toimintaa kohti kirkon kannalta epäedullisia tavoitteita. Terminologian muuttuminen ei suinkaan aina ole viatonta kasvatustieteellistä kehitystä, mutta ei kuitenkaan myöskään aina aivan niin radikaalia sekularismin soluttamista uskonnon opetukseen kuin mitä usein pelätään. Uskonnon opetuksen kehittämistyössä on mukana pal-

jon kunnioitavassa *Jumalan pelossa* eläviä ihmisiä, kasvatustieteen ja teologian asiantuntijoita.

Varhaiskasvatus

Uskontokasvatus on varhaiskasvatuksessa vaihtunut katsomuskasvatukseksi. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö uskonnosta kerrota sisältöjä ja sanomaa. Päiväkodissa saa ilmaista uskontoaan ja tuoda sitä esille. Varhaiskasvatuslaki jopa velvoittaa huomioimaan toiminnassa kaikkien perheiden uskonnon sekä yhteiskunnassa vallitsevat uskonnot. Varhais- ja esiopetuksen ammattilaiset ovat heränneet uskontojen lisääntyneeseen merkitykseen suomalaisessa yhteiskunnassa ja ovat alkaneet koulutautua katsomuskasvatuksen suhteen. Lapsiryhmiä sekä opiskelijoita käy tutustumassa kirkkoihimme ja minua kutsutaan varhaiskasvatuksen koulutustilaisuuksiin edustamaan katolisuutta ja hiippakuntamme. Katolisille päiväkodeille olisi kysyntää, jos osaavia tekijöitä löytyisi.

Jos Luoja suo ja koronavirustilanne sallii, kutsun lukuvuoden aikana lapsiperheet ja erityisesti esikoululaisten perheet tiedotus- ja keskustelutilaisuuksiin seurakunnissa koskien varhaiskasvatuksen ja koulun oman uskonnon opetuksen kysymyksiä. Ilmoitamme tapaamisista mm. Fides-lehden verkkojulkaisussa (fides.katolinen.fi) sekä Opetusosaston omilla sivuilla (opetus.katolinen.fi).

Koulu ja kirkko yhteistyössä

Opetushallituksen määritelmän mukaisesti ”uskonnon opetuksen tehtävänä on antaa oppilaille laaja uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys. Opetuksessa perehdytään omaan uskontoon, tutustutaan monipuolisesti uskontojen maailmaan ja pohditaan hyvää elämää.”

Tässä kannattaa kiinnittää huomio ”omaan uskontoon”, mikä meidän tapuksessamme tarkoittaa perheen ja lapsen edustamaa katolista kirkkoa. Valtakunnalliset sekä paikalliset opetussuunnitelmat katolisen opetuksen osalta on tehty Opetushallituksen ja katolisten asiantuntijoiden yhteistyössä. Opetussuunnitelmatyössä on huomioitu se, että opettaja ei kaikissa tapauksissa ole katolisuuden

ja katolisen kulttuurin asiantuntija, tai toisaalta joskus opettavalta henkilöltä puuttuu koulutuksen tuoma kompetenssi. Esimerkiksi sijainen ei välttämättä ole edes uskonnon opettaja. Suomessa opettajat ovat yleensä kuitenkin poikkeuksellisen hyvin koulutettuja. Opettajilla on myös poikkeuksellisen paljon valtaa opetustavan sekä käytetyn materiaalin suhteen. Opetussuunnitelmat ovatkin siksi kirjoitetut eksplisiittisesti katolisen kirkon ja kulttuurin näkökulmaan sidotusti myös niiltä osin, kun OPS:n mukaisesti opiskellaan muita uskontoja. Katoliset OPS:t ovat esimerkiksi luterilaisten vastaavaan nähden ohjaavampia kiinnittyen selkeästi katoliseen traditioon. Perusopetuksessa sekä lukiossa siis opetetaan katolilaisille opetussuunnitelman mukaisesti katolista uskontoa Suomen lainsäädäntö huomioiden sekä sen mukaisesti, mitä Pyhän istuimen valtuuttamat asiantuntijat ohjeistavat Vatikaanista tai oma hiippakuntamme ohjeistaa. Tätä varten teemme myös uutta kirjasarjaa katolista uskonnon opetusta varten Opetushallituksen tukemana.

Suomessa koulun uskonnon opetus ei ole ”tunnustuksellista”, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että uskontoa ei ”harjoiteta” uskonnon tunnilla. Määritelmä ”tunnustuksellinen” ei ole yksiselitteinen, mutta se ei tarkoita sitä, etteikö uskonnon sisältöjä ja vaikkapa rukouksia opeteltaisi, tai etteikö opettaja saisi ilmaista uskovansa opettamansa sisällön totuudellisuuteen. Opettaja saa siis Suomen kouluissa pitää Jumalaa totuutena ja ilmaista uskonsa Häneen.

Katekeesi

Hiippakunta ja sen seurakunnat jakavat Jumalan sanaa ja sakramentteja. Kirkko on vastuussa sakramenttiopetuksesta, mitä koulut Suomessa eivät toteuta. Kirkon katekeesi opetuksessa uskonnon opettamisen sijaan painottuu uskon opettaminen. Koulussa uskonto, sen sisällöt ja ilmenemismuodot ovat opetuksen kohteena ensisijalla. Kirkon opetuksessa uskon kohtaaminen on ensisijaista. Katekeesi on uskonnon opetusta laajempi käsite. Se kattaa opetuksen lisäksi myös uskon harjoittamisen ja henkilökohtaisen uskon kokemuksen elämisen, jakamisen ja julistamisen totuutena.

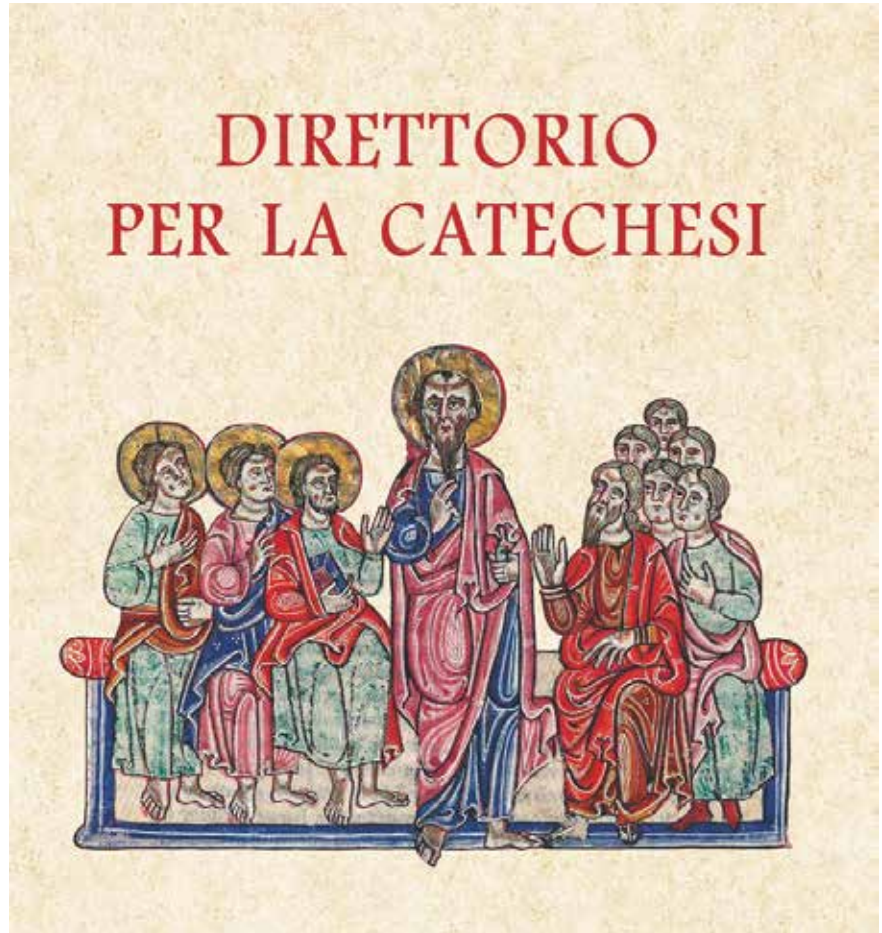
Artikkeleita

Uskonnon opetus ei silti ole mikään ”tyhjä kuori”, vaan pikemminkin astia, jota opettaja koulussa sekä seurakunnissa täyttää sopivalla katekeettisellä sisällöllä. Uskonnon opettaja koulussa on siis myös katekeetta ja koulun uskonnon opetus on osa kirkon katekeesia. Koulun uskonnon opetus ja seurakunnan katekeettinen toiminta täydentävät toisiaan suomalaisessa kirkon katekeettisessä kokonaisstrategiasa. Pohjoismaiden piispaikokouksen ohjeistuksen mukaan ”katekeesin päämäärä on ennen kaikkea johtaa ihminen kosketukseen kolmiyhteisen Jumalan kanssa, että ihminen oppisi tuntemaan Jumalan ja rakastamaan häntä, samalla kun hän auttaa elämään evankeliumin mukaisesti” (<http://opetus.katolinen.fi/uskonnon-opetus/katekeettiset-ohjeet-pohjoismais-sa/>).

Uusi katekeettinen ohjeistus – Directorium

Paavillinen uuden evankelioimisen edistämisen neuvosto (PCPNE) on vastikään julkaissut uuden Katekeettisen ohjeistuksen, *Directoriumin* (Directory for Catechesis).

Helsingin hiippakunnan opetusjohtajana olen saanut Pohjoismaiden piispaikokouksen sekä Helsingin piispan ohjeistuksen mukaisesti osallistua neuvoston työhön kahdesti monivuotisen prosessin aikana. Syyskuussa 2018 Euroopan piispaikokousten neuvoston (CCEE) järjestämän 2. kansainvälisen katekeetikonferenssin yhteydessä arkkipiispa Rino Fisichella (evankelioimisneuvoston puheenjohtaja) kokosi meidät, Euroopan katolisten hiippakuntien kansalliset opetusvastaavat erilliseen istuntoon keskustelemaan *Directoriumin* kysymyksistä. Maaliskuussa 2019 CCEE:n kokoonkutsumassa Euroopan kansallisten opetusvastaavien vuosikokouksessa käsiteltiin myös *Directoriumin* sisältöjä piispa Franz-Peter Tebartz-van-Elstin johdolla. Tilaisuuden päätti CCEE:n puheenjohtaja kardinaali Angelo Bagnasco korostaen katekeesin ja opettajien koulutuksen jatkuvan kehittämisen välttämättömyyttä uskon perinteen ylläpitämisessä, ”koska elämme uskonnollisen lukutaidottomuuden aikaa, jossa emotionalismi lisääntyy korostaen tunnetta totuuden sijaan uskoa määrittelevänä tekijänä. Jollei

Sana valaise elämäämme, se on merkityksentöntä. Toki eettinen ulottuvuus on oleellinen, mutta aina Kristuksen valaisemana ja arnessa.”

Osuuteni *Directoriumin* syntymisen suhteen on varsin kursorinen. Kuitenkin prosessissa lyhyesti läsnä olleena sekä tehtäväni puolesta avaan tulevan lukuvuoden mittaan ohjeistuksen sisältöjä Fideksessä sekä opettajien ja opetushenkilöstön koulutustilaisuuksissa parhaani mukaan. Referoidessani *Directoriumin* sisältöjä pyrin ymmärryksen rajoissa suhteuttamaan niitä suomalaisen yhteiskuntaan ja sen realiteetteihin. Näistä tulkinnoista otan yksin vastuun ja mielelläni vastaanotan myös huomioita niiden suhteen, sillä katekeesin kehitystyö ei pysähdy koskaan.

Tämän projektin aluksi annan puheenvuoron arkkipiispa Fisichellalle, jonka *Directoriumin* julkistamistilaisuudessa pitämän alustuksen tiivistelmä päättää tämänkertaisen kirjoituksen:

Uuden *Katekeettisen ohjeistuksen* julkaiseminen on kirkon piirissä iloinen tapahtuma, sillä se ilmentää katekeesin dynaamista, kristillisen yhteisön jatkuvassa muutokses- sa elävää luonnetta. *Directorium* on Pyhän

istuimen ohjeistus koko universaalien kirkon käyttöön. Sen toteuttamiseen on osallistunut laaja kansainvälinen työryhmä ja se julkaistaan useilla kielillä, ensisijaisesti piispojen ja piispaikokousten käyttöön, sillä heillä on ensisijainen vastuu uskon välittämisessä sekä kansallisten ja hiippakunnallisten katekeettisten toimintojen jalkauttamisessa (# 114, 413). Kuitenkin *Directoriumin* käyttäjiä viime kädessä ovat papit, diakonit, sääntökuntalaiset sekä miljoonat miehet ja naiset, maallikkokatekeetat, joiden päättäväinen uhraus palveluksena yhteisössään näinä haastavina kulttuurisen murroksen aikoina osoittaa selkeästi, kuinka Herran kohtaaminen voi kasvattaa katekeetasta aidon evankelistan.

Nyt julkaistu ohjeistus on kolmas laatuun Vatikaanin II kirkolliskokouksen jälkeen. Se on käytännössä päivitys vuosien 1971 ja 1997 julkaisuista. Kukin julkaisuista on kiinnittänyt huomiota ympäröivän kulttuurin, metodologian ja pedagogiikan kehitykseen ja siten mahdollistanut katekeesin progressiivisen suhteen omaan aikaansa ja sen haasteisiin.

Digitaalisen kulttuurin globaalit ilmiöt asettavat omat haasteensa, joita kirkon opetuksesta vastaavat tahot eivät voi

Artikkeleita

ohittaa. Kuluneen vuosikymmenen aikana teknologisen kehityksen myötä syntyneet yhteydenpidon ja koulutuksen muodot ovat radikaalistikin muokanneet sekä käyttäytymistämme että kanssakäymisen tapoja, mikä väistämättä vaikuttaa myös kirkon opetustyöhön. Monitahoisen kysymyksen ilmentymissä on ilman muuta paljon positiivista. Se kuitenkin koskettaa myös ihmisyyden perusolemusta, *totuuden* ja *vapauden* käsitteitä. Siten digitalisaation kysymys on myös kirkon ”kompetenssin” ytimessä.

Asetelma itsessään edellyttää uuden, päivitetyn ohjeistuksen katekeesia varten, sillä kiihtyvän digitaalisen kehityksen muutoksissa mukana pysyminen edellyttää ohjeistukselta haasteiden osoittamisen lisäksi myös ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi uudessa kontekstissa.

On myös kirkon sisäisen synodaalisen prosessin sekä teologisten syiden perusteella syytä tarkastella ja uudistaa katekeesin ohjeistusta. *Uuden evankelioimisen* kehitys seuraa vuosien 2005, 2008, 2015 ja 2018 synodien sekä erityisesti sen ytimessä olevan vuoden 2012 synodin ja *Evangelii gaudiumin* viitoittamalla tiellä.

Evankelioiminen on kirkon ensisijainen tehtävä, kuten paavi Franciscus päivittäin opettaa. Evankelioimisen tehtävän kirkolle uskoi Ylösnoussut Herra, jotta se olisi kaikina aikoina uskollinen evankeliumin julistaja.

Muussa tapauksessa kristillinen yhteisö olisi vain omissa ansioissaan kahdentuhannen vuoden ajan voimaantunut yhdistys, ei Kristuksen kirkko. Paavi Franciscuksen opetus on suoraa jatkoa Vatikaanin II kirkolliskokouksen linjalle, jota edustaa pyhän Paavali VI:n *Evangelii nuntiandi* (1975) sekä pyhän Johannes Paavali II:n *Catechesi tradendae* (1979).

Katekeesin on oltava evankelioivaa. Evankelioiminen on ensisijaisessa asemassa suhteessa katekeesiin ja pedagogiikkaan. *Evangelii gaudiumin* hengessä uusi ohjeistus painottaa ”*kerygmaattista katekeesia*”.

Katekeesin sydän on tilan ja ajan rajat ylittävä, jokaiselle sukupolvelle elämän merkityksen hyvän sanoman tuovan Jeesuksen Kristuksen persoonan julistaminen. Siksi katekeesin perustava ominaisuus on *kerygma*, Isän armo kohdistuen hyljeksittyyn syntiseen, joka synnit anteeksi saatuaan osallistuu kutsuvieraana pelas-

tuksen juhlaan ja uuteen elämään Jumalan yhteydessä.

Kerygman tulee olla kaiken katekeesin ”ensimmäinen ilmoitus”, läsnä kaikessa katekeesissa sen jokaisessa vaiheessa, sillä Kristus on ajan rajallisuuden ylittävän, ei-temporaalisen, kaikessa läsnäolevan elämän ehto. *Kerygma* on uudessa ohjeistuksessa ilmaistu trinitaarissa merkityksessä kirkon katekeettisia toimintoja ohjaavaksi ominaisuudeksi. Evankeliumin sanoman syvällisempään ymmärrykseen johtavan katekeesin on siis ohjattava sellaisen kristillisen rakkauden tuntemiseen, mikä saa ne, jotka sen ottavat vastaan, kasvamaan evankelioiviksi opetuslapsiksi.

Directorium avautuu teemoittain. *Mystagogia* hahmottuu toisaalta kristillisen initiaation liturgisten merkien arvon ilmaisussa, sekä sitä seuraavassa, välttämättömässä kypsymisessä, kasvun ja opin syvenemisen prosessissa, jossa koko yhteisö on mukana. *Kerygma* on luonnostaan osa katekeesia, sillä uskon tunnustaminen on yhä Jumalan pelastuksen ihmeen, ihmiseksi tulemisen, ilmoitus. Itse asiassa ei ihmisen salaisuus tule todella selvästi näkyviin muutoin kuin lihaksi tulleen Sanan salaisuuden kautta (*Gaudium et spes*, 22).

Toinen erityispiirre uudessa ohjeistuksessa on evankelioimisen linkittäminen katekumenaatin yhteyteen monipuolisesti (# 62). Katekeesin sanoma voi kärsiä, jos yksipuolisesti toteutetaan pelkästään perinteistä koulumallia (opettaja–oppilas, luokahuone jne.). Haitallista voi olla myös, jos katekeesin suorittaminen koetaan yksinkertaisesti ehtona sakramentin vastaanottamiseksi. Tällöin ei katekeesilla ole jatkuvuutta initiaation jälkeen. Myöskään vahvistuksen sakramentin pastoraalisen strategian ehdoilla toteutettu aikataulutus nuorten pitämiseksi seurakunnassa ei saisi mennä sen edelle, mikä sakramentin merkitys itsessään on kristityn elämässä.

Paavi Franciscus on kirjoittanut, ”Kristuksen julistaminen merkitsee sen osoittamista, että häneen uskominen ja hänen seuraamisensa ei ole vain totta ja oikein, vaan myös kaunista, täyttää elämän uudella loistolla ja syvällä ilolla koettelemustenkin keskellä. Tältä näkökannalta kaikkia autenttisia kauneuden ilmauksia voidaan pitää tienä, joka auttaa kohtaamaan Herran Jeesuksen. ... Siksi on välttämätöntä, että kasvatus kauneuden tiellä (*via pul-*

chritudinis) sisältyy uskon välittämiseen” (*Evangelii gaudium*, 167). Katekeesin innovatiiviset mahdollisuudet toteutuvat juuri *kauneuden tiellä*, taiteiden, kirjallisuuden ja musiikin suuren kristillisen perinnön tuntemisen kautta, mikä kuuluu jokaiselle seurakunnalle. Siksi *Directorio* asettaa *kauneuden tien* yhdeksi katekeesin ”lähteeksi” (# 106-109).

Directorium ohjaa meitä päämäärätietoisesti uskon mysteerin pariin laaja-alaisesti. *Teologia* tutkii ilmoitetun mysteerin ulottuvuuksia *järjen* avulla. *Liturgia* ilmaisee mysteeriä sakramentaalisesti. Veljen ja sisaren ojennetusta kädestä tunnistaa *Rakkauden* mysteerin. Katekeesi ei yritä selittää Jumalan mysteeriä kokonaisuudessaan, vaan johdattaa kontemplatiiviseen hiljaisuuteen mysteerin todellisuuden äärellä.

Kerygmaattinen katekeesi ei ole ohjeistuksessa abstrakti teoria, vaan työkalu. Sen eksistentiaalinen arvo on Jumalan *kohtaaminen* jokaisessa kohtaamisessa. Tällainen osallistava katekeesi liittyy jokaisen siihen osallistuvan osapuolen elävän Jumalan armotyöhön suoraan ja välittömästi. Kristillisyyden ei ole menneiden aikojen uskonto, vaan tässä hetkessä ja ajassa tapahtuva kohtaaminen todellisen persoonan kanssa, jonka tunteminen valaisee totuuden, ja totuus tekee vapaaksi. (Joh 8:31-32)

Kerygmaan perustuva katekeesi ei perustu pakkoon, ei edes kovan evidenssin valossa, vaan uskon vapaaehtoiseen valintaan, minkä perustana on rakkaus (# 18). Liian usein katekeesi on perustunut ulkoiseen uskonnollisen merkien tuntemiseen ja pedagogisen asiantuntijuuden korostamiseen herään heräävän uskon nöyrän myöntymyksen kustannuksella.

Toivottavasti *Directorium*, uusi *Katekeettinen ohjeistus*, tuo todellista apua katekeesin uudistamisprosessiin ja tukee kirkon väsymätöntä evankelioimistyötä, jota se on toteuttanut kahdentuhannen vuoden ajan, jotta maailma tulisi tuntemaan Jeesus Nasarettilaisen, Jumalan Pojan, joka tuli yhdeksi meistä meidän pelastuksemme tähden.

(Arkkipiispa Rino Fisichellan 25.6.2020 pitämästä puheesta.)

Osmo Vartiainen
Opetusjohtaja

Caritas-kuulumiset *Nytt-News*

Caritas ehkäisee nuorten syrjäytymistä Kolumbiassa

Kolumbian Pereirassa sadasta koulunsa aloittaneesta vain 67 käy sen loppuun. Koulunsa keskeyttäneitä uhkaa huumien käytön ja jengeihin kuulumisen kierre. Suomen Caritasen tukema Iwoka-ohjelma auttaa riskiryhmiin kuuluvia nuoria kouluttamalla heistä tukioppilaita peruskoulun ensimmäisten luokkien oppilaille. Koulutuksen läpikäyneet nuoret auttavat pienempiä lapsia läksyissä ja opettavat heille ystävyyttä, kunnioitusta ja muita hyveitä esimerkinsä kautta.

Iwoka-ohjelma vähentää merkittävästi nuorten syrjäytymistä, parantaa heidän tukemiensa lasten oppimistuloksia sekä koulujen yhteishenkeä vähentäen kiusaamista. Ennen kaikkea se antaa vaikeista lähtökohdista ponnistaville nuorille mahdollisuuden erilaiseen tulevaisuuteen.

Iwoka-ohjelman tuki on ollut nuorille erityisen tärkeää koronakriisin aikana. Kolumbiassa monella koululaisella mahdollisuudet etäopiskeluun ovat heikot tai olemattomat. Iwoka on tarjonnut nuorille apua puhelimitse ja WhatsAppin kautta, kun muu tuki on ollut tavoittamattomissa.

Ystävyyden kahvilan syksyn toiminta

Ystävyyden kahvila on kaikille avoin kohtaamispaikka. Syksyn kahvilat järjestetään seuraavina keskiviikkoina klo 15-17 Caritasen toimistolla (Kuusitie 6, Helsinki): 12.8., 9.9., 14.10., 11.11. ja 9.12. Luvassa lämminhenkistä keskustelua ja yhdessäoloa kahvin, teen sekä voileipiä äärellä. Tervetuloa!

Paikalla on Caritasen sosiaalityöntekijä Hannele Liukkonen. Hannelella voit myös varata henkilökohtaisen keskusteluajan, jos sinulla on sosiaaliturvaan tai elämänhallintaan liittyviä kysymyksiä tai haluat jutella elämäntilanteestasi. Hannelen puhelinnumero on 040 256 6275 ja sähköposti hannele.liukkonen@caritas.fi.

Caritaksen tukema Iwoka-ohjelma kouluttaa vaikeista lähtökohdista ponnistavia nuoria pienten koululaisten kummioppilaisiksi. Kummit auttavat nuorempia muun muassa koulutehtävissä. Koulutus ja vastuullinen tehtävä ovat muuttaneet monen nuoren elämän parempaan suuntaan.

Café con leche on-line – Caritasen e-kahvila espanjaksi

7.8., 4.9., 2.10., 6.11. & 4.12. a las / klo / at 12-13
Bienvenidos a platicar e intercambiar ideas en un ambiente cordial! Para participar, nos puedes enviar tu dirección de correo electrónico a caritas@caritas.fi y te mandaremos el link.

Tervetuloa espanjankieliseen kahvilaan jutustelemaan etäyhteyksien avulla! Ilmoittaudu osoitteeseen caritas@caritas.fi, niin lähettämme sinulle osallistumislinkin. Sopii myös espanjaa opiskeleville, sillä tarvittaessa voimme käyttää myös suomea tai englantia.

Welcome to our on-line Spanish Café! Register by sending an email to caritas@caritas.fi and we will send you instructions for participation. Also suitable for beginners in Spanish

language as we can use English or Finnish if needed.

Caritaksen toimisto avoinna taas

Caritaksen toimisto on auki ma-pe klo 10-15 ja sopimuksen mukaan. Tervetuloa jutustelemaan, saamaan sosiaaliohjausta tai ostamaan luostarituotteitamme! Osoite on Kuusitie 6, Helsinki.

Caritas office reopens

Caritas office is open Monday through Friday from 10 am to 3 pm and on agreement. Welcome to chat, to get social guidance or to shop our monastery products! The address of the office is Kuusitie 6, Helsinki.

Tervetuloa Caritasen vuosikokoukseen!

Koronaepidemian vuoksi siirretty vuosikokous järjestetään Pyhän Marian kirkon seurakuntasalissa (Mäntytie 2, Helsinki) tiistaina 25.8. klo 17.00. Tilaisuudessa on kahvitarjoilu. Lämpimästi tervetuloa!

Välkommen till Caritas årsmöte!

Mötet hålls i Sankta Maria kyrkans församlingssal (Tallvägen 2, Helsingfors) tisdagen 25.8. klo 17.00. Kaffeservering. Varmt välkommen!

Welcome to the Annual General Meeting!

The Annual General Meeting of Caritas Finland will be held in the Parish Hall of St. Mary's Church (Mäntytie 2, Helsinki) on Tuesday August 25th at 5 pm. Coffee will be served. Welcome!

Ilmoitukset

Pyhiinvaellus Hattulaan

Hattulan keskiaikaisessa Pyhän Ristin kirkossa vietetään lauantaina 12. syyskuuta 2020 katolinen Pyhän ristin kunnioittamisen ja kantamisen hartaus.

Bussi Hattulaan lähtee klo 10.30
Pyhän Henrikin katedraalin edestä.
Poikkeuksellisesti ei ole messua.

Hartaus alkaa Hattulassa klo 12.30. Hartauden jälkeen Hattulan ev.lut. srk tarjoaa meille kahvit.
Takaisin Helsingissä ollaan noin klo 16.

Edestakainen matka maksaa 25 €, ja se maksetaan bussissa. Ilmoittautuminen Pyhän Henrikin pappilaan 09-637853 tai henrik@katolinen.fi.

Pyhiinvaelluksen järjestävät
Maallikkodominikaanit, Academicum
Catholicum ja Gregorius-yhdistys

*HUOM! Mahdolliset muutokset korona-
rajoituksissa voivat vaikuttaa toteutumiseen.*

Ohjelmatiedoista

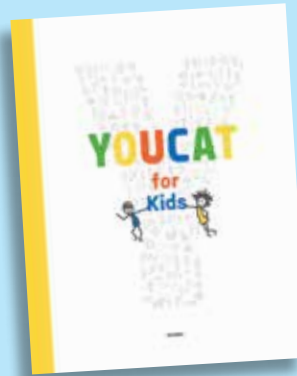
Koronatilanteen takia kaikki ohjelmatiedot ovat alltiita muutoksille. Kannattaa seurata riittävän usein seurakuntien ja hiippakunnan verkkosivuja ja varmistaa vaikka puhelinoitolla seurakuntaan, että kirkko on auki tai yksittäinen tapaaminen järjestyy. Kukaan ei tiedä, kuinka kauan tämä koronasta johtuva tilanne jatkuu.

Om programminformationerna

Pga undantagssituationen är det sannolikt att det kommer att finnas ändringar i programminformationerna. Därför är det viktig att följa församlingarnas och stiftets websidor och även ringa till församlingen för att verkligen veta om kyrkan är öppen och ett individuellt möte kan arrangeras. Ingen vet hur långt denna situation fortsätter.

About the programme information

Because of the special circumstances, changes are likely to happen in the given information. Therefore, it is important to follow the webpages of the parishes and the Diocese, and even ring the parishes in order to be sure when exactly churches are open and personal appointments can be arranged. No one knows how long this situation will continue.

YOUCAT FOR KIDS

Raikkaasti kuvitettu ja toteutettu katolisen kirkon katekismus lapsille ja vanhemmille.
Paavi Franciscuksen esipuhe.
Kauttaaltaan nelivärinen.

Nid. 240 sivua, hinta 15,-

katolinenkirjakauppa.net

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. *Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.*
Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO

Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki

09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

*Uutuudet ja klassikat
– kirjakauppa.netistä*

katolinenkirjakauppa.net

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline).
Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää. F I D E S

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 7.8. – 6.9.

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 09-637853, fax 09-6224618. Sähköposti henrik@katolinen.fi. Kotisivu henrik.katolinen.fi.

- La 9.30 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 (1. su ruotsi, 2. su perhemessu suomeksi, 3. su vietnami, 4. su perhemessu suomeksi), 13.00 messu englanniksi, 14.30 messu tagalogiksi (2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 8.00 messu suomeksi tai englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe, la 16.45-17.05, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-pe 10.00-14.00.

- Sat. 17.40 *Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary, Fri. 17.30 Adoration. Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment.*

- Messuja voi seurata osoitteessa: henrik.katolinen.fi

- Paikka messuun tulee varata osoitteessa: henrik.katolinen.fi/sede.html

8.8. la 18.00 aattomessu

9.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu suomeksi ja ensikommunio, 18.00 iltamessu suomeksi

10.8. ma 18.30 johdantokurssi kirkossa

15.8. la autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 12.00 juhlamessu, 18.00 aattomessu

16.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu suomeksi ja ensikommunio, 18.00 iltamessu

17.8. ma 18.30 johdantokurssi kirkossa

22.8. la 18.00 aattomessu

23.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu suomeksi ja ensikommunio, 18.00 iltamessu

24.8. ma 18.30 johdantokurssi kirkossa

29.8. la 18.00 aattomessu

30.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu suomeksi ja vahvistuksen sakramentti, 18.00 iltamessu

31.8. ma 18.30 johdantokurssi kirkossa

5.9. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

6.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 13.00 gregoriaaninen messu, 15.00 messu suomeksi ja vahvistuksen sakramentti, 18.00 iltamessu

Huom! Elokuussa ei messuja eri kielillä klo 12.30 eikä messua englanniksi klo 16.00.

Diasporamessujen ajankohdat ilmoitetaan myöhemmin.

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. 09-2411633, fax 09-2411634. Sähköposti maria@katolinen.fi. Kotisivu maria.katolinen.fi.

- La 9.30 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 (1. su ruotsi, 2. su lastenmessu suomeksi, 3. su vietnami, 4. su lastenmessu suomeksi, 5. lastenmessu suomeksi), 13.00 messu englanniksi, 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 7.30 laudes, 8.00 messu suomeksi. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna sopimuksen mukaan.

- Sat. 9.30 *Mass in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish, 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass in Finnish, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass in Finnish, 5th Sun. Family Mass in Finnish), 13.00 Mass in English, 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri. 7.30 Laudes, 8.00 Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Mass in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open by appointment.*

- Messuja voi seurata osoitteessa: www.pyhamaria.fi/?page_id=597925

- Paikka messuun tulee varata osoitteessa: www.eventbrite.fi/o/30244719346

9.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

16.8. su Pyhän Marian seurakunnan nimikojuhla: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi (messun voi kuunnella radiosta klo 11.00, Yle Radio 1), 11.30 messu vietnamiksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

23.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00 pyhäkoulu lapsille seurakuntasalissa, 11.30 lastenmessu ja koululaisten siunaaminen, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

30.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

6.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi ja kirkkoon ottaminen, 11.30 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

TURKU

**Pyhän Birgitan ja autuaan
Hemmingin seurakunta**

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. 02-2314389, fax 02-2505090. Sähköposti birgitta@katolinen.fi. Kotisivu birgitta.katolinen.fi.

- Su 9.00 messu latinaksi, ruotsiksi tai suomeksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, kuukauden 1. su: 12.30 messu puolaksi, kuukauden 2. su: 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 iltamessu englanniksi. Ke, pe, la 7.30 aamumessu, ti, to 18.00 iltamessu. To 17.30 adoraatio. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan.

- Sun. 9.00 *Mass in Latin, Swedish or Finnish, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 1st Sunday of each month: 12.30 Mass in Polish, 2nd Sunday of each month: 12.30 Mass in Vietnamese, 18.00 Mass in English. Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues., Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

- Päivitetyt tiedot löytyvät aina seurakunnan kalenterista osoitteesta: www.catholicurku.fi

9.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi/Thánh Lễ tiếng Việt, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

15.8. la autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 7.30 juhlamessu

16.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 10.00

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 7.8. – 6.9.

ruusukko, 10.30 päämessu, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 22.8. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu
 23.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 25.8. ti 18.00 messu, 18.45 SCJ-maallikkojen tapaaminen
 28.8. pe 7.30 messu, 16.30 Birgittalaislaattien tapaaminen
 29.8. la 7.30 messu, 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland
 30.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 5.9. la 7.30 messu suomeksi, 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland
 6.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi/Msza święta po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 22.8. la 9.30

DIASPORA

Ahvenanmaa (Hindersbölevägen 11, Mariehamn): 29.8., 5.9. la 10.00
 Eurajoki (Kukkapolku 2): 9.8., 23.8. su 15.00

JYVÄSKYLÄ**Pyhän Olavin seurakunta**

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. 014-612659, fax 014-612660. Sähköposti olavi@katolinen.fi. Kotisivu olavi.katolinen.fi.

- Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu, ti 7.00 messu sisarten kappelissa, 18.00 gregoriaaninen messu, ke 18.00 messu, to 18.00 adoraatio ja 18.30 messu, pe 7.00 messu sisarten kappelissa. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.
- Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass, Tues. 7.00 Mass in Sisters' Chapel, 18.00 Gregorian Mass, Wed. 18.00 Mass, Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass, Fri. 7.00 Mass in Sisters' Chapel. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun. 10.00-10.25 or by appointment. For the latest updated program, see olavi.katolinen.fi.

- Paikka messuun tulee varata seurakunnan kotisivulta löytyvästä linkistä.

9.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu
 15.8. la autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 10.00 messu
 16.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 23.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 29.8. la 9.00 katekeesipäivän alkuhartaust, 12.30 perhemessu
 30.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 6.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 29.8. la 9.00

TAMPERE**Pyhän ristin seurakunta**

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. 03-2127280. Sähköposti risti@katolinen.fi. Kotisivu risti.katolinen.fi.

- Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 17.30 ruusukko englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, pe 18.00, to 7.30 messu. Ke 17.40 vesper, pe 17.15 adoraatio. La messuaika vaihtelee. Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.
- Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 17.30 Rosary in English, 18.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00, Thurs. 7.30 Mass. Wed. 17.40 Vespers, Fri. 17.15 Adoration. Sat. Mass time varies. Confessions every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. See the Mass schedule for diaspora below.
- Messuja voi seurata osoitteessa: <https://tampere.livestreams.fi> tai <https://risti.katolinen.fi/live-stream.html>
- Paikka messuun tulee varata seurakunnan kotisivulta löytyvästä linkistä.

9.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 12.8. ke 18.00 iltamessu, 18.30 raamattupiiri
 15.8. la autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 10.30 juhlamessu

16.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 13.00 messu vietnamiksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 19.8. ke 18.00 iltamessu, 18.30 informaatiokurssi
 23.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 15.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 25.8. ti 14.00 messu, 14.30 seniorit
 26.8. ke 18.00 iltamessu, 18.30 Usko & elämä -sarja
 29.8. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu
 30.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 1.9. ti 18.00 messu Hervannassa
 6.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI

29.8., 19.9. la 9.50

DIASPORA

Hämeenlinna (ort. kirkko, Erottajakatu 2): 6.9. su 15.00
Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinankatu 3): 9.8., 13.9. su 16.00
Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelintie 5): 9.8., 23.8., 13.9., 27.9. su 12.00
Seinäjoki (seurakuntasali, Lakeuden Risti, Alakuljankatu 1): 22.8., 26.9. la 18.00
Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22): 8.8. la 12.00 ja 16.00, 23.8. su 16.00, 12.9. la 12.00 ja 16.00, 27.9. su 16.00

KOUVOLA**Pyhän Ursulan seurakunta**

Valimontie 1, 45100 Kouvola.
 Puh. 05-5444 110. Sähköposti ursula@katolinen.fi. Kotisivu ursula.katolinen.fi.

- Su 11.00 (1., 2., 4. ja 5. su) tai 18.00 (3. su) päämessu. Ti, ke, to ja pe 18.00 iltamessu. Pe 17.30 adoraatio. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan.
- Sun. 11.00 Mass in Finnish (1st, 2nd, 4th and 5th Sun.) or 18.00 (3rd Sun.). Tues., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Fri. 17.30 Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities.

8.8. la 18.00 aattomessu
 9.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 11.00 messu
 16.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 11.00 messu
 17.8.-30.8. messujen ajat päivitetään myöhemmin seurakunnan kotisivulle

Seurakunnat ja ohjelmat • Yhdistykset ja yhteisöt • Societies • Muut • Others

6.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 11.00 messu

• 16.8. saakka ja jälleen 31.8. alkaen messut vietetään normaalin aikataulun mukaan. Lauantai-iltaisin aattomessu 18.00. Messujen aikataulut 17.8.-30.8. ilmoitetaan myöhemmin seurakunnan kotisivulla. Toistaiseksi ei messuja diasporassa.

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh ja fax 08-347834. Sähköposti perhe@katolinen.fi. Kotisivu perhe.katolinen.fi

• Su 10.00 messu englanniksi, 11.15 päämessu. Ma, ti, ke, pe 17.00 iltamessu, kuukauden 1. to 16.00 adoraatio ja messu, la 11.30 messu ja Angelus. Ti, ke, la 20.00 neokatekumenaaliyhdistyksen liturgia. Rippitilaisuus pe 17.30-18.30, puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan.

• *Sun. 10.00 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Fri. 17.00 Mass in Finnish, 1st Thurs. of the month 16.00 Adoration and Mass, Sat. 11.30 Mass and Angelus. Tues., Wed., Sat. 20.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Fri. 17.30-18.30, half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora.)*

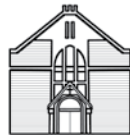
• Live streaming sunnuntaisin klo 11.15: www.youtube.com/channel/UCSHLtaSiN_ygF6zv7ui4dAA

9.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.30 messu Rovaniemellä
15.8. la autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 11.30 juhlamessu
16.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Kemissä
23.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Raahessa
30.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu
6.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Torniossa

DIASPORA

Kajaani (Kirkkokatu 17): 27.9. su 17.30
Kemi (Lehtokatu 31): 16.8., 20.9. su 17.00
Tornio (Lukiokatu 1): 6.9. su 17.00
Raaha (Brahenkatu 12): 23.8. su 17.00
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 9.8., 13.9. su 17.30

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio. Puh. 044-3657142, 0449744608. Sähköposti joosef@katolinen.fi. Kotisivu joosef.katolinen.fi.

• Su 11.00 päämessu. Ma, ti, ke, to, pe 18.00 messu. Pe 17.30 adoraatio, paastonaikana ristintie. (Ei adoraatiota juhlapyhinä.) La 19.00 Neokatekumenaaliyhdistyksen liturgia. Rippiaika su 10.30-10.50 ja sopimuksen mukaan.

• *Sun. 11.00 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Fri. 17.30 Adoration, during Lent Stations of the Cross. (No Adoration on Feast Days.) Sat. 19.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sun. 10.30-10.50 and by appointment.*

• Messuja voi seurata osoitteessa: <https://www.youtube.com/channel/UCggc92mF3pGxz2GWeqq6HiA/> ja <https://www.facebook.com/joosef.srk/?ref=bookmarks>

6.8.-9.8. to-su vahvistusleiri
6.8. to Huom.! ei iltamessua
9.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 11.00 päämessu
16.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 11.00 päämessu
19.8. ke 18.45 johdantokurssi
23.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 11.00 päämessu
30.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 11.00 päämessu
2.8. ke 18.45 johdantokurssi
6.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 11.00 päämessu

DIASPORA

Mikkeli, Savonlinna, Joensuu, Lieksa:
Lisätietoja seurakunnasta.

Hiippakunnan kuuria

Piispantalo: Rehbinderintie 21, 00150 Helsinki, 09-6877460, hiippakunta@katolinen.fi. • **Taloustoimisto:** 050-4621522 (ma-pe 11-15), ekonomi@katolinen.fi. • **Opetusosasto:** Kuusitie 6, 00270 Helsinki, 050-5440871, opetus@katolinen.fi. • **Katolinen tiedotuskeskus:** Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki, 09-6129470, info@katolinen.fi. • **Julkaisuosasto:** katri.tenhunen@katolinen.fi. • **Viestintäosasto:** marko.tervaportti@katolinen.fi.

Keskukset

Suomen Caritas

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Toimisto on normaalisti avoinna ma-to klo 9-17 ja pe klo 9-15.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • **Kirjasto** on avoinna maanantaina, tiistaina, keskiviikkona ja perjantaina 13-18, sekä torstaina 9.30-18 • **Messut** maanantaisin (englanniksi) ja perjantaisin (suomeksi) klo 12.00; tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin klo 7.30 • **Holy Mass** at 12.00 on Mondays (in English) and Fridays (in Finnish); at 7.30 a.m. on Tuesdays, Wednesdays and Thursdays (in English). • www.studium.fi

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

AC:n syksyn toiminnasta ilmoitamme Fideksen numerossa 7, joka ilmestyy 4.9. Lisätietoja: www.academicumcatholicum.blogspot.com.

Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit - luostarisääntökunnan maallikkokojen ryhmä Turussa. Kotisivut: www.kolumbus.fi/birgitta.turku/oblaatit. Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja yllisaren äiti M. Bernabé O.Ss:n johdolla. Yhteyshenkilö: Raija Markkula, e-mail: raija.markkula7@gmail.com, puhelin: 040 578 3024

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00: (coming later). Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. More information: cschelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot - OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Syksy 2020 - 72. toimintavuosi • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin, kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa. • **Syksyn 2020 ohjelma:** 8.9.2020 Pyhä Elisabet / Marjatta Tarkoma • 13.10.2020 Katolisen ajan elämää, ihmisiä, ilmiöitä ja kohtaloita Suomessa keskiajalla / Johannes Rein • 10.10.2020 Hiljentymis Päivä • 08.12.2020 Kynttilän tekemisen historiaa / Liisa Söderholm • Kokouksen jälkeen mahdollisuus iltamessuun klo 18 • Vastuuhenkilö: Marko Pitkaniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkaniemi@katolinen.fi • Kotisivut: fransiskaani-maallikot.blogspot.fi

Yhdistykset ja yhteisöt

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja Marko Tervaportti, mtervaportti@gmail.com. Moderaattori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot – SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilikka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilikka.bernard@hotmail.com

Karmeliittamaallikot – OCDS

Ordo Carmelitarum Discalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Heidi Tuorila-Kahanpää OCDS, gsm 050-3410248, email kahanpaa@ulc.jyu.fi. Postitusosoite Sepeteuksent. 19 B 00760 Helsinki. • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Maria-klubi

Maria-klubi kokoontuu kuukauden 1. keski- viikkona pyhän Marian kirkolla. Ensin on messu klo 14.00 ja sen jälkeen kahvit ja ohjelmaa srk-salissa.

Karmeliittamaallikot – OCDS

Ordo Carmelitarum Discalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Heidi Tuorila-Kahanpää OCDS, gsm 050-3410248, email kahanpaa@ulc.jyu.fi. Postitusosoite Sepeteuksent. 19 B 00760 Helsinki. • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Marian legioona

kokoontuu joka perjantai Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen noin klo 19. • Legion of Mary meets every Friday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Maallikkodominikaanit – OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Pertti Ylinen OP, perttiy60@gmail.com, puh. 050 3042419. Kotisivu: maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

"Vatikaanin oma Netflix"

Kesäkuussa julkaistiin Italiassa Vativision-niminen suoratoistopalvelu. Kyse on internetissä toimivasta kansainvälisestä, kristillistä sisältöä esittävästä digitaalisesta filmikanavasta, jota voi tavallaan kutsua Vatikaanin omaksi Netflixiksi, vaikka palvelun kanssa yhteistyötä tekevä Vatikaanin lehdistöosasto haluaa korostaa, ettei kysymyksessä ole kirkon palvelu, vaan yksityinen yritys.

Palvelussa on koko ajan kasvava valikoima uskonnollista, kulttuurista ja his-

toriallista sekä myös fiktiivistä sisältöä, laadukkaita dokumentteja, elokuvia ja sarjoja. Palvelun laajeneminen eri maihin ja avautuminen eri kieliryhmille tapahtuu vähitellen, toivottavasti se toimii pian myös suomalaisille katsojille. Palvelulla ei ole kuukausimaksua, vaan jokainen ohjelma on erikseen ostettavissa tai vuokrattavissa.

KATT / Katolsk Magazin / Vativision

LUKIJOILTA

Vastaus kirjoitukseen "Kauan sitten Studiumissa"

Hämmästyin todella lukiessani Tuula Luoman kirjettä "Kauan sitten Studiumissa". Asun vuodesta 1966 Saksassa, enkä ole kovin perillä katolisen kirkon tapahtumista Suomessa, varsinkaan viime vuosina.

On erittäin valitettavaa, että nämä suurella vaivalla katalogisoidut ja järjestetyt kirjat lojuvat kellarissa! Nehän ovat kaikille – ei vain käännynnäisille – erittäin tärkeitä! Kun itse 60-luvulla aloin kiinnostua katolisesta kirkosta, menin Studium Catholicumin kirjastoon, joka silloin sijaitsi Bulevardilla. Siellä isä Voutilaisen neuvosta sain luettavakseni paljon kirjoja, jotka auttoivat minua syventymään kirkon oppiin, ja käännynnäisten

kirjoista sain lukea muitten kokemuksista ja samalla verrata niitä omiini. Kauno-kirjallisuudessakin on paljon esimerkkejä koskien katolista elämää. Tutustuin en vain Romano Guardinin kirjoihin, vaan myös muutamaani kardinaali John Henry Newmanin teoksiin. Hänhän oli myös käännynnäinen, joten hänen kirjoituksensa ovat siitä syystä arvokkaita määrättyssä vaiheessa.

Jos kerran Studium Catholicum vietää nyt 70-vuotisjuhlaansa, olisi toivottavaa, jos kirjat pian nousisivat taas ylös sieltä kellarista kaikkien saataviksi, kuten ennen.

Monin terveisin Saksasta!

Ritva Weisser